

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۲۲

جمعه ۱۴۰۲/۰۳/۲۶

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۵	مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی ۱	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۵	۴۱	۵۵	۱۵ دقیقه
۵	تاریخ ایران و جهان ۱	۱۵	۵۶	۷۰	۱۵ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۵	۷۱	۸۵	۱۵ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۸۶	۹۵	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه

ریاضیات

۱- حاصل ضرب جواب‌های معادله $x^4 - \sqrt{3}x^2 - \frac{1}{4} = 0$ کدام است؟

- (۱) $\frac{\sqrt{3} + \sqrt{5}}{2}$ (۲) $\frac{4 + \sqrt{15}}{2}$ (۳) $-\frac{4 + \sqrt{15}}{2}$ (۴) $-\frac{\sqrt{3} + \sqrt{5}}{2}$

۲- مجموع معکوس دو عدد طبیعی فرد متوالی برابر با $\frac{16}{63}$ است. یکان عدد بزرگ‌تر کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) ۸ (۳) ۹ (۴) صفر

۳- سهمی $y = -x(x-1) + 3$ با رأس S، محور yها را در نقطه A قطع می‌کند. مساحت مثلث OAS چه قدر است؟ (O مبدأ مختصات است.)

- (۱) $\frac{7}{5}$ (۲) ۱ (۳) ۳ (۴) $\frac{1}{5}$

۴- اگر تابع درآمد و هزینه شرکتی به ترتیب $y = -\frac{1}{4}x^2 + 15x$ ، $y = 9x + 20$ باشد، ماکزیمم سود شرکت چند واحد است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۱۲ (۳) ۱۴ (۴) ۱۶

۵- نوع کدام متغیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) شاخص توده بدن (BMI) (۲) رتبه یک داوطلب کنکور (۳) حجم یک مخزن آب (۴) تعداد فرزندان یک خانواده

۶- داده‌های زیر نمره‌های درس ریاضی نیکا در طول یک سال است. کدام شاخص زیر وضعیت نیکا را در درس ریاضی بهتر نشان می‌دهد؟

۱۷، ۱۶، ۱۸، ۲۰، ۲۰، ۱۵، ۴، ۱۸

- (۱) $\bar{x} = 20$ (۲) $s^2 = 17/5$ (۳) میانگین = ۱۶ (۴) $\bar{x} = 18$

۷- قیمت یک کالا در مغازه‌های مختلف دو بازار A و B به صورت زیر است (برحسب هزار تومان). بهتر است از کدام بازار خرید کنیم؟

A: ۲۲۰، ۲۳۰، ۲۴۰، ۲۷۰، ۲۹۰

B: ۲۱۰، ۲۴۰، ۲۵۰، ۲۷۰، ۲۸۰

- (۱) B (۲) A (۳) فرقی ندارد. (۴) نمی‌توان نظری داد.

۳، ۱/۴، ۱/۸، ۱/۹، ۱/۸، ۳/۴، ۶/۲، ۲/۱

۸- با توجه به داده‌های مقابل، کدام گزینه صحیح است؟

(۱) ۶۸ درصد داده‌ها در فاصله $\frac{1}{7}$ تا $\frac{3}{11}$ قرار دارند.

(۲) ۷۵ درصد داده‌ها کوچک‌تر از $\frac{1}{8}$ می‌باشند.

(۳) پراکندگی داده‌ها در سمت چپ جعبه بیشتر از سمت راست جعبه است

(۴) دامنه میان چارکی برابر با $\frac{1}{4}$ است.

۹- جدول زیر مربوط به میزان تحصیلات کارمندان یک اداره است. بزرگ‌ترین زاویه مرکزی در نمودار دایره‌ای چند درجه است؟

تحصیلات	دکتری	فوق لیسانس	لیسانس	فوق دیپلم	دیپلم
تعداد	۶۰	۱۱۰	۱۸۵	۱۵۵	۹۰

- (۱) ۲۲۲ (۲) ۱۱۱ (۳) ۲۱۱ (۴) ۱۲۲

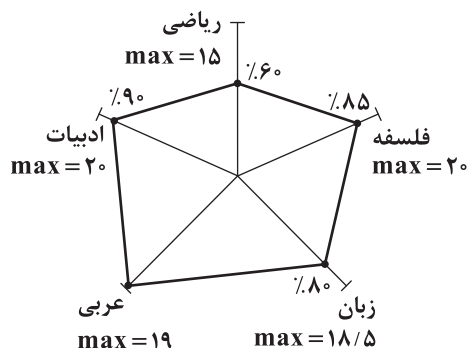
۱۰- با توجه به نمودار راداری زیر، مربوط به نمرات آزاد، معدل او چه قدر است؟

(۱) $16/55$

(۲) $15/65$

(۳) $16/56$

(۴) $15/56$

۱۱- کدام گزینه در ارتباط با انواع کسب و کار صحیح است؟

- (۱) نام دیگر کسب و کار شخصی، خویش فرما است و دربارهٔ این کسب و کار بزرگی یا کوچکی آن اهمیتی ندارد.
 (۲) از جمله مزایای ایجاد یک شرکت سهامی، تقسیم سود به تناسب مالکیت است که با افزایش حجم مالکیت، مقدار سود دریافتی افزایش می‌یابد.
 (۳) ایجاد یک شرکت تعاونی به بیشینه شدن منافع هم مصرف‌کننده و هم اعضا کمک می‌کند و در اصل هدف از ایجاد آن هم همین است.
 (۴) مؤسسات خیریه در اموری هم چون آموزش، توسعهٔ علمی و دینی و ... فعالیت می‌کنند و محدودهٔ عمل آن مختص به مناطق داخلی است.

۱۲- شرکتی در سال گذشته ۱۲۰,۰۰۰ عدد لباس تولید کرده و به فروش رسانده است و از فروش آن‌ها سودی معادل ۶۸۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان کسب کرده است. اگر شرکت مذکور هزینه‌ای معادل ۱,۴۷۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان کرده باشد، قیمت هر لباس حدوداً چقدر بوده است؟

- (۱) ۱۳,۸۱۰/۶ (۲) ۳۲,۱۴۰/۷ (۳) ۱۷,۹۱۶/۶ (۴) ۴۸,۱۵۰/۵

۱۳- چه زمانی گفته می‌شود که یک کشور در کالایی مزیت نسبی دارد؟

- (۱) اگر کشوری کالایی را به کشور دیگر صادر کند، آن‌گاه می‌توان گفت که آن کشور در تولید آن کالا حتماً مزیت نسبی دارد.
 (۲) اگر کشوری، در شرایط مشابه، کالایی را بیش از کشور دیگر تولید کند، آن‌گاه می‌توان ادعا کرد که در تولید آن کالا مزیت نسبی دارد.
 (۳) در صورتی که کشوری به علت روابط دوستانه با کشور دیگر، کالایی را به آن صادر کند، می‌توان برداشت کرد که در آن کالا مزیت نسبی دارد.
 (۴) در صورتی که یک کشور، کالایی را در شرایط مشابه نسبت به کالای دیگر در همان کشور بیشتر تولید کند، آن‌گاه می‌توان گفت که در تولید آن کالا مزیت نسبی دارد.

۱۴- با فرض این که منحنی عرضه و تقاضای «خیار» در کشوری به شکل زیر باشد، در این شرایط کدام گزینه پاسخ درست و کاملی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

(الف) اگر در نقطه A قرار بگیریم، برای حرکت به سمت تعادل چه اتفاقی باید رخ بدهد؟

(ب) کدام نقطه در شرایط مازاد عرضه قرار دارد؟

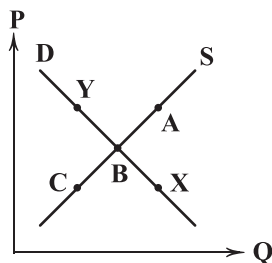
(ج) منحنی نمایانگر عرضه است.

(۱) الف: کاهش قیمت ب: Y ج: S

(۲) الف: افزایش قیمت ب: Y ج: D

(۳) الف: کاهش قیمت ب: X ج: S

(۴) الف: افزایش قیمت ب: X ج: D

۱۵- کدام عبارت‌ها در ارتباط با قوانین تصمیم‌گیری درست، صحیح هستند؟

- (الف) انسان با مدیریت درست در آن واحد می‌تواند از یک منبع، دو استفادهٔ متفاوت بکند.
 (ب) از آن جایی که منابع در دسترس انسان کمیاب است، پس مجبور است میان گزینه‌های انتخاب بده - بستان کند.
 (ج) مقایسهٔ میان منافع و هزینه‌های یک انتخاب توسط انسان، به وسیلهٔ اطلاعاتی که از آن‌ها دارد، انجام می‌شود.
 (د) با استفاده از تجربیات هزینه‌های هدررفته می‌توان تصمیمات بهتری گرفت، پس این هزینه‌ها باید بر تمام تصمیمات ما اثرگذار باشد.

- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

۱۶- با توجه به جدول زیر، حجم شبه پول در این کشور چقدر است؟

چک پول	۲۴۷۰
سپردهٔ بلندمدت	۳۸۱۰
اسکناس	۹۶۷۰
مسکوکات	۶۸۵۰
سپردهٔ دیداری	۹۶۰
سپردهٔ کوتاه مدت	۴۲۵۰

(۱) ۲۳,۰۱۰

(۲) ۸۰۶۰

(۳) ۱۲,۵۹۵

(۴) ۹۱۲۰

۱۷- به کارگیری سیاست‌های رکودی و انقباضی هم‌دوره با اتفاق کدام گزینه بوده است؟

- (۱) رونق و آبادانی اقتصاد ایران تا اواسط این دوره ادامه داشت و می‌توان آن را از کاروان‌سراها و مساجد باقی‌مانده برداشت کرد.
(۲) در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی، قدرت اقتصادی دولت افزایش یافت و دولت به یک کارفرمای بزرگ در عرصه اقتصاد کشور تبدیل شد.
(۳) نظم جهانی آن دوران اقتصاد، ایران را به سمت وابستگی به قدرت‌های جهانی سوق داد و ضعف‌های ساختاری اقتصاد کشور ما برطرف شد.
(۴) در این دوره، شرکت اسلامیة تأسیس شد و کالاهای خارجی توسط علمای اصفهان تحریم شد، اما این قبیل حرکات نتوانست اثر چندانی داشته باشد.
- ۱۸- اقتصاددانان نرخ رشد تولید کشور ایران را در سال ۱۳۹۷، ۲۳ درصد محاسبه کرده‌اند؛ با فرض این‌که تولید ناخالص سال

۱۳۹۷، ۵۷,۳۴۲,۰۰۰ تومان بوده باشد، تولید ناخالص سال ۱۳۹۶ حدوداً چقدر بوده است؟

- (۱) ۶۲,۰۰۰,۴۷۰ (۲) ۵۲,۸۴۶,۳۵۴ (۳) ۴۶,۶۱۹,۵۱۲ (۴) ۴۱۰,۴۵۰,۰۰۰

۱۹- کدام گزینه پاسخ درستی به دو پرسش زیر می‌دهد؟

(الف) رابطه میزان تقاضا با قیمت سهام است.

(ب) وجود چه عاملی موجب این می‌شود که نقطه تولید در زیر منحنی امکانات تولید واقع شود؟

- (۱) الف: مستقیم ب: استفاده بیش از حد منابع
(۲) الف: معکوس ب: استفاده بیش از حد منابع
(۳) الف: مستقیم ب: وجود منابع بیکار یا استفاده نادرست از آن‌ها
(۴) الف: معکوس ب: وجود منابع بیکار یا استفاده نادرست از آن‌ها
- ۲۰- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) اولین پول مورد استفاده در ایران غلات و در تبت چای بود.

(ب) این‌که جمعیت کشوری در طی زمان افزایش پیدا کند، می‌تواند منجر به رشد تولید در آن کشور شود.

(ج) قبل از آغاز فرآیند و مراحل خرید مقایسه‌ای نیاز است تا هدف از خرید را معین کرد.

(د) اهدافی که نیاز به پس‌انداز دارد، به دو گروه بلندمدت و کوتاه‌مدت تقسیم می‌شوند.

- (۱) ص - ص - غ - غ (۲) غ - غ - ص - ص (۳) ص - غ - ص - غ (۴) غ - ص - غ - ص

۲۱- کدام ویژگی سبکی در «مقامات حمیدی» کم‌رنگ‌تر است؟

- (۱) حذف افعال به قرینه
(۲) استفاده از ترکیبات دشوار
(۳) پرهیز از آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان
(۴) استفاده از آرایه‌های ادبی؛ مانند موازنه، سجع، مراعات‌نظیر، تشبیه و ...
- ۲۲- چند عبارت، صحیح است؟

(الف) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، «حماسی»، «مدحی» و «غنائی» بود.

(ب) کتاب تفسیر «کشف‌الاسرار و عده‌الابرار» نمونه نثر موزون است که تحت تأثیر خواجه عبدالله نوشته شد.

(ج) تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، شعر پارسی هم‌چنان تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی است.

(د) دوره رواج نثر فنی، قرن ششم هجری است و نخستین نمونه آن، «کلیله و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی است.

(ه) شعر غنائی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.

- (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۲۳- در همه گزینه‌ها به ترتیب، به ویژگی‌های زبانی و فکری «شعر سبک خراسانی» اشاره شده است؛ به جز

- (۱) تفاوت تلفظ برخی از کلمات در مقایسه با زبان امروز / اشعار پندآموز و اندرزگونه این دوره، جنبه عملی و دستوری دارد.
(۲) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد / شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.
(۳) کم بودن لغات عربی - به جز اصطلاحات دینی و علمی - و لغات بیگانه / معشوق، عمدتاً زمینی است.
(۴) استفاده از دو نشانه برای یک متمم / فکر و کلام با پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و اندیشه‌های فلسفی درآمیخته است.

۲۴- فعل «گسستن» در کدام گزینه به مفعول نیاز ندارد؟

- (۱) بزد دست و بگسست زنجیر و بند
(۲) لب فرو بست از پرستاران
(۳) ز تیری چون کمان قدش دوتا شد
(۴) ز سودای پری رویان عجب نیست
- رها کرد از او حلقه پای بند
مهر بگسست از وفاداران
دمش بگسست و جان از وی جدا شد
اگر دیوانه‌ای زنجیر بگسست

۲۵- آرایه‌های درج شده در برابر هر گزینه صحیح است؛ به جز.....

- (۱) روی این عهد سیه‌روی ستمکاره، سیاه
(۲) نه بتازی ز سر خشم بر این صید ضعیف
(۳) خامه در نامه اگر شرح دهد حال دلم
(۴) تا ببیند که که آرد خبری از راهم
- که رخم کرد سیه در غم آن روی چو ماه: واژه‌آرایی - جناس ناهمسان افزایشی
نه بگریزی ز سر سوز بر این حال تباه: موازنه - واج‌آرایی
از سر تیغ زبانش بچکد خون سیاه: جناس ناهمسان اختلافی - تناسب
می‌دود دم به دمم اشک روان تا سر راه: جناس همسان - تشخیص

۲۶- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «جناس تام - موازنه - اشتقاق - مراعات نظیر - جناس ناقص» مرتب کنیم، کدام گزینه

درست است؟

- الف) چرا بر خاک این منزل نگریم تا بگیرد گل
ب) بر برگ گل به خون شقایق نوشته‌اند
ج) گفتمی که ز من مرنج هنگام بدی
د) نه گریه داد مرا بی رخ تو تسکینی
ه) در آرزوی کنار تو از میان بروم
- ولیکن با تو آهن‌دل، دمم گیرا نمی‌باشد
کان کس که پخته شد، می چون ارغوان گرفت
رنجی که رسد از تو، مرا گنج بود
نه ناله کرد مرا در غم تو امدادی
گهی که وصف میان تو در میان آید
- (۱) ج - ه - ب - الف - د (۲) ج - د - الف - ه - ب (۳) ه - د - الف - ب - ج (۴) ه - ج - ب - الف - د

۲۷- همه ابیات به آرایه «جناس» آراسته شده است؛ به جز.....

- (۱) شراب آب حیات است و جان ما مسرور
(۲) ز آه دل نشود نرم سخت‌رویان را
(۳) ای که خواجه به هوای تو در این خاک افتاد
(۴) دل در افروختنش منت دامن نکشید
- که مرده زنده کند چون به خاکدان بچکد
به چشم آینه از دود نم نمی‌آید
نظری کن که نه از باد هوا آمده‌ایم
شادم از آه که هم آتش و هم باد آمد

۲۸- در کدام گزینه، آرایه «تکرار» به کار نرفته است؟

- (۱) می‌کشم آه که بگشا رخ گلگون، لیکن
(۲) ز هر ناحیه کاروان‌ها روان
(۳) خودداری و پاپوس خیالش چه خیال است
(۴) ای لب‌ت می‌گون و جانم می‌پرست
- این گلی نیست که از باد صبا بگشاید
به دیدار آن صورت بی‌روان
می‌بایدم از دست خود آن‌جا چو حنا رفت
ما خراب افتاده و چشم تو مست

۲۹- کدام عبارت «مسجع» است؟

- (۱) دیار مشرق و مغرب به چه گرفتی که ملوک پیشین، خزائن و عمر و ملک و لشکر بیش از این داشتند و ایشان را چنین فتحی میسر نشده است؟
(۲) از این سخن که شنیدی دل، تنگ مدار که در این روزها دزدی به صورت درویشان برآمده، خود را در سلک صحبت ما منتظم کرد.
(۳) یکی را از ملوک عرب حدیث مجنون و لیلی و شورش حال او بغفتند که با کمال فضل و بلاغت سر در بیابان نهاده است و زمام عقل از دست داده است.
(۴) دزدی به خانه پارسایی درآمد. چندان که جست، چیزی نیافت. دلتنگ شد. پارسا خبر شد، گلیمی که بر آن خفته بود در راه دزد انداخت تا محروم نشود.

۳۰- کدام بیت، دارای آرایه «موازنه» است و با بیت «رخ از ما تا به کی پنهان کند عید؟ / هلال آنک به ابرو می‌نماید» وزن یکسانی دارد؟

- (۱) راه وصل تو راه پرآسبیب
- (۲) وجودی دارم از مهرت گدازان
- (۳) بدان حجت که دل را زنده دارد
- (۴) برنشد از برای دلی بارها

۳۱- «قاعده قافیه» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) به بوی آن که شبی در حرم بیاسایند
- (۲) کاش کان دلبر عیار که من کشته اویم
- (۳) وه که گر من باز بینم روی یار خویش را
- (۴) لایبالی چه کند دفتر دانایی را؟

۳۲- کدام بیت، «ذوقافیتین» است؟

- (۱) ما کشته عشقیم و جهان مسلخ ماست
- (۲) آن یار که نامش خلل ما باشد
- (۳) می‌گفتم یار و می‌ندانستم کیست؟
- (۴) بود این نکته در حکمت‌سرای غیب برهانی

۳۳- «قافیه» کدام بیت، درست است؟

- (۱) پادشاهان تخت روحانی
- (۲) بر هر سر بازار، نوای دهل ماست
- (۳) هر که را سوز فراقش باشد
- (۴) دل، نام سر زلف تو را مشک ختا کرد

۳۴- قافیه کدام بیت، طبق الگوی «مصوت + صامت + حروف الحاقی» نیست؟

- (۱) بگذار تا مقابل روی تو بگذریم
- (۲) چون دایره، ما ز پوست پوشان توایم
- (۳) چند بشاید به صبر دیده فرودوختن؟
- (۴) پیوسته تو دل ربوده‌ای معذوری

۳۵- «نظم هجایی» کدام گزینه با بیت «کی رفته‌ای ز دل که تمنّا کنم تو را؟ / کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را؟» یکسان است؟

- (۱) سیلاب شود بس که تراود ز تو خوبی
- (۲) شمشاد چیست تا کند آن زلف شانه‌اش؟
- (۳) در خواب نیند شه، آسایش درویشی
- (۴) گذشت آن عهد و آن مدت، رمید آن روز و آن ساعت

۳۶- مضمون کدام گزینه با رباعی زیر، متناسب‌تر است؟

- «جامی است که عقل، آفرین می‌زندش
این کوزه‌گر دهر چنین جام لطیف
- (۱) مرگ می‌باشد علاج تشنه‌کامی‌های حرص
 - (۲) بی‌مرگ به مقصد چه خیال است رسیدن؟
 - (۳) ای ز تیغ مرگ غافل بر نفس چندین مناز
 - (۴) بی‌جمالت جز هلاک خود ندارم در نظر
- صد بوسه ز مهر بر جبین می‌زندش
می‌سازد و باز بر زمین می‌زندش»
- (۱) پر نشد پیمانه تا پیمانه نشکست و نریخت
 - (۲) من عزم دلی دارم و دل، دیر و حرم نیست
 - (۳) نیست جز نقش حباب آن سر که موجش گردن است
 - (۴) مرگ می‌بیند چو آب از چشم ماهی می‌رود

۳۷- کدام گزینه با عبارت «الهی اگر بهشت، چون چشم و چراغ است، بی‌دیدار تو، درد و داغ است.» تناسب معنایی ندارد؟

- (۱) آن بهشت آید به کارش کز تو افتاده است دور
- (۲) اگر تو روی نخواهی نمود روز قیامت
- (۳) هر زاهد خشکی چه سزاوار بهشت است؟
- (۴) طوبی و سدره گر به قیامت به من دهند

۳۸- مفهوم بیت «اگر پای در دامن آری چو کوه / سرت ز آسمان بگذرد در شکوه» با همه ابیات، به استثنای گزینه متناسب است.

- (۱) در چنین عهدی که مردم خون هم را می‌خورند
- (۲) گل بی‌خاری اگر بود در این خارستان
- (۳) بیمار دل به ترک تو صحبت‌پذیر نیست
- (۴) هر که از خلقان چو عنقا در جهان عزلت گزید

۳۹- کدام گزینه با بیت «ما ز بالایم و بالا می‌رویم / ما ز دریایم و دریا می‌رویم» تناسب معنایی کم‌تری دارد؟

- (۱) بر فرش خاک، تکیه زدن شرط عقل نیست
- (۲) آن‌جا چو نام توسل سلیمان ملک خلد
- (۳) شاید به جوی رفته کند آب بازگشت
- (۴) خلاص ده ز تن تیره روح قدسی را

۴۰- مفهوم ابیات کدام گزینه، به مفهوم بیت «از پی توسل این همه امید و بیم / هم تو ببخشای و ببخش ای کریم» نزدیک‌تر است؟

- (۱) تا درد رسید چشم خون‌خوار تو را
- (۲) یا رب که ز چشم زخم دوران هرگز
- (۳) بازار بازار هر آن‌چه هستی بازار
- (۴) این درگاه ما درگاه نومیدی نیست
- (۵) دیشب که دلم ز تاب هجران می‌سوخت
- (۶) می‌سوختم آن‌چنان که غیر از دل تو
- (۷) گر بر در دیو می‌نشانی ما را
- (۸) این‌ها همگی لازمه هستی ماست

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الصحیح فی الترجمة أو المفهوم أو المفردات أو الحوار (۴۹ - ۴۱):

۴۱- «هذا السائل الذي ينقل الناقلات مشتقاته من المصافي إلى محطات الوقود مشهور بالذهب الأسود!»:

- (۱) این (ماده) سیاهی که نفتکش‌ها، فرآورده‌اش را از بندرها به ایستگاه‌های سوخت منتقل می‌کنند، مشهور به طلای سیاه است!
- (۲) این مایعی که فرآورده‌هایش توسط نفتکش از پالایشگاه به ایستگاه فروش منتقل می‌شود، مشهور به طلای سفید است!
- (۳) آن مایعی که نفتکش‌ها فرآورده‌هایش را از بندرها به ایستگاه‌های فروش منتقل می‌کنند، به طلای سفید معروف است!
- (۴) این مایعی که نفتکش‌ها فرآورده‌هایش را از پالایشگاه‌ها به ایستگاه‌های سوخت منتقل می‌کنند، به طلای سیاه معروف است!

۴۲- «تعال نلتقط صوراً من تلك الحيوانات التي تُعْطِي كالطيور و تبكي كالأطفال و تضحك كالإنسان!»:

- (۱) بیا تا از آن حیواناتی که مانند پرندگان آواز می‌خوانند، هم چون کودکان می‌گریند و همانند انسان می‌خندند، عکس بگیریم!
- (۲) بیا تا از این حیواناتی که مانند پرندگان آواز می‌خوانند، مثل کودکان بازی می‌کنند و هم چون انسان گریه می‌کنند، عکس بگیریم!
- (۳) می‌خواهیم از آن حیواناتی که هم چون پرندگان پرواز می‌کنند، مانند کودکان گریه می‌کنند و مثل انسان سوت می‌زنند، نقاشی بکشیم!
- (۴) بیا تا از آن حیواناتی که مانند پرنده‌ها آواز خوانند، مثل کودکان گریه کردند و هم چون انسان خندیدند، نقاشی بکشیم!

۴۳- «عندما عبرنا من جنب الملعب سمعنا فجأة أصوات جماعية كانت تنبعث من العمال الذين يُنظفون تراب الشوارع!»:

- (۱) وقتی از نزدیک ورزشگاه عبور می‌کردیم، ناگهان صداهایی پراکنده شنیدیم که از کارگرانی فرستاده می‌شد که خاک‌های خیابان را پاکیزه می‌کردند!
- (۲) هنگامی که از کنار ورزشگاه عبور کردیم، ناگهان صداهایی گروهی را شنیدیم که از کارگرهایی فرستاده می‌شد که ریزگرد خیابان‌ها را پاکیزه می‌کردند!
- (۳) زمانی که از کنار موزه عبور می‌کردیم، ناگاه صداهایی گروهی به گوشمان رسید که از پاکبان‌هایی که ریزگرد خیابان را پاکیزه می‌کردند، فرستاده شد!
- (۴) وقتی که از کنار موزه عبور می‌کنیم، ناگاه صداهایی گروهی را می‌شنویم که از کارگرانی فرستاده می‌شود که خاک خیابان‌ها را می‌شویند!

۴۴- عین الصحيح:

- (۱) إن أغلبهم اضافة إلى امتلاكهم للغة خاصة تملك لغة عامة! همانا بیشترشان افزون بر داشتن زبانی همگانی، زبانی مخصوص دارند!
- (۲) «و لما رأى المؤمنون الأحزاب قالوا هذا ما وعدنا الله» : «و هنگامی که مؤمنان، گروه‌ها را دیدند، گفتند: «این چیزی است که به خدا وعده دادیم!»»
- (۳) بعد أن رفعت إلى الأعلى و أخذت إلى الشاطئ عزمت أن أشكر منقذي! پس از این‌که به بالا برده شدم و به ساحل آورده شدم، تصمیم گرفتم که از نجات دهنده‌ام سپاسگزاری نمایم!
- (۴) بلادنا الكبيرة من أنجح الدول في مد خطوط أنابيب تصدير النفط! کشور بزرگمان از کشورهای موفق در کشیدن خطوط لوله‌های صادرات نفت است!

۴۵- عین الخطأ:

- (۱) لماذا لا تستعينون بهذا الجهاز لإتارة المتحف؟ چرا از این دستگاه برای نورانی کردن موزه یاری نمی‌جوید؟
- (۲) كنت أظن أن هذا الحيوان الذي يرضع صغاره ليس لبونا! گمان می‌کردم که این حیوانی که کودکانش را راضی نگه می‌دارد، شیرخوار نیست!
- (۳) «هو أنشأكم من الأرض و استعمركم فيها» : «او شما را از زمین پدید آورد و خواستار آباد کردنش از شما شد!»
- (۴) «اقرأ و ربك الأكرم الذي علم بالقلم» : «بخوان و پروردگارت گرامی‌ترین است، همان که به وسیله قلم یاد داد!»

۴۶- «لكم دينكم ولي دين» : ميز الأقرب من المفهوم:

- (۱) شما پس همان شرک گیرید پیش / که توحید من نیز از آن خویش
- (۲) کفر و بی‌دینی‌ات ای یار به ما مربوط است / بشنو این پند گهربار، به ما مربوط است
- (۳) ز نو هر لحظه ایمان تازه گردان / مسلمان شو، مسلمان شو، مسلمان
- (۴) حکمت دنیا فزاید ظن و شک / حکمت دینی برد فوق فکر

۴۷- ميز الخطأ في المترادف أو المتضاد:

- (۱) بَلَغَ = وَصَلَ (۲) بناء = عِمارة (۳) بَكَى ≠ ضَحِكَ (۴) أيضاً ≠ كذلك

۴۸- ماذا يسمي الكتاب الذي يشمل على معلومات في كلِّ ساحات العلم؟

- (۱) القائمة (۲) المعجم (۳) الموسوعة (۴) الرسالة

۴۹- ميز الجواب غير المناسب لهذا السؤال: «ما هي المشكلة يا حبيبي؟»

- (۱) في الغرفة الثانية تفتح النافذة و لا تُغلق! (۲) ليست غرفتي نظيفة!
(۳) في الغرفة الثالثة المكيف لا يعمل! (۴) في الغرفة الأولى ما انكسر السرير!

■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (۵۳ - ۵۰):

«كان رجل عمره تسعون عاماً يعاني (رنج می‌برد) من مشكلة مياه على العين فما كان يقدر على الرؤية لعدة أيام و بعد ازدياد الألم زار الرجل طبيباً. اقترح الطبيب عليه أن يعمل عملية (عمل جراحی) فوافق الرجل على الفور للتخلص من الألم. بعد نجاح العملية حضر الطبيب عند المريض في المستشفى و أعطاه بعض الأدوية و كتب له الخروج مع فاتورة المستشفى. عندما نظر لها الرجل بكى. فقال الطبيب: إذا كانت الفاتورة غالية عليك، يمكن أن نعمل لك تخفيضاً (تخفيف) مناسباً. قال الرجل: لا؛ هذا لا يُبكي، بل ما يُبكي هو أن الله أعطاني نعمة البصر تسعين عاماً و ما أرسل لي فاتورة مقابل ذلك.»

۵۰- عین الصحيح حسب النص:

- (۱) كان عمر الرجل يساوي تسعة و أربعين زائد واحد و أربعين! (۲) ما كانت عملية عين الرجل ناجحة مع الأسف!
(۳) بكى الرجل على السعر الغالي لفاتورة المستشفى! (۴) ألم عين الرجل كان من جراحة سكين!

۵۱- ماذا نستنتج من النص؟

- (۱) إتنا سنعاني من ألم العين عندما يبلغ عمرنا تسعين عاماً! (۲) علينا أن نُبكي على نعم الله حتى نعلم قدرها!
(۳) لا يدرك أحد قدر نعمة إلا بعد أن يفقدها! (۴) إن نشكر الله على نعمة العين، فلا نبتي على ألم العين أبداً!

■ عین الصحیح فی الإعراب و التحلیل الصرفي (۵۲ و ۵۳):

۵۲- «لا يُبكي»:

- (۱) مضارع - مزيد ثلاثي (له حرف زائد) - متعدّد / مع فاعله و الجملة فعلية و خبر
(۲) مزيد ثلاثي - للجمع المذكر الغائب - معلوم / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
(۳) فعل مضارع - مزيد ثلاثي (ماضي «أبكي» من باب «إفعال» - لازم / خبر
(۴) مزيد ثلاثي من باب تفعيل - مجهول / مع فاعله و الجملة فعلية

۵۳- «الألم»:

- (۱) اسم مفرد مذكر - معرب / صفة و مجرور بالكسرة
(۲) مذكر - مبني / مضاف إليه
(۳) اسم - مفرد - مذكر - معرب / مضاف إليه و مجرور بالكسرة
(۴) مفرد - معرب / صفة و منصوب بالفتحة

■ عین المناسب فی الجواب عن السؤاليين التاليين (۵۴ و ۵۵):

۵۴- میز الصحیح عن أبواب الأفعال فی العبارة التالية:

«تؤدي الدلافين دوراً مهماً في الحرب و السلم و تساعد الإنسان على اكتشاف أماكن تجمع الأسماك!»

- (۱) إفعال - تفاعل (۲) تفعيل - مُفاعلة (۳) تفعيل - إفتعال (۴) مُفاعلة - تفعّل

۵۵- «أعرفُ في هذه المدينة في» عین الصحیح للفرغات:

- (۱) مؤمنين - ينصرون - الوالدان - حياتهم - الشريفة
(۲) مؤمنين - ينصرون - الوالدان - حياتهم - الشريفة
(۳) مؤمنين - ينصرون - الوالدان - حياتهم - الشريفة
(۴) مؤمنون - ينصرون - الوالدان - حياتهم - الشريفة

DriQ.com

تاریخ

۵۶- چه تعداد از عبارت های زیر درباره تاریخ نگاری به درستی بیان شده اند؟

(الف) تاریخ نگاری در مفهوم کامل آن در یونان باستان آغاز شد.

(ب) قدیمی ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، به زبان یونانی است.

(ج) بیشتر مورخان دوران اسلامی توجه چندانی به نتایج رویدادهای تاریخی نداشتند.

(د) ایرانیان عصر باستان، هم چون رومیان در نوشتن کتاب های تاریخی موفق بودند.

(ه) بیشتر مطالب کامل ترین و کهن ترین کتاب تاریخی عصر باستان، شرح جنگ های ایران و یونان است.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۵۷- ویژگی گاه شماری «مصری» و «اوستایی» به ترتیب در کدام گزینه بیان شده اند؟

(۱) محتوای سنگ نوشته های بیستون نشان می دهد که این گاه شماری در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است - سال به دوازده ماه ۳۰ روزه تقسیم می شد.

(۲) در دوره ساسانیان در ایران رایج شد - در هر چهار سال، یک شبانه روز از سال حقیقی عقب می افتاد.

(۳) براساس گاه شماری رومی اصلاح شد - هر سه سال، یک ماه به سال می افزودند.

(۴) پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می شد - در دوره اشکانیان متداول بود.

۵۸- کدام گزینه درباره ویژگی های عصر نوسنگی به درستی بیان نشده است؟

(۱) انسان در این عصر موفق به تولید پارچه شد.

(۲) کاوش های باستان شناسی نشان می دهد که در این دوران، گروه هایی از مردم روستانشین چینی در اطراف رود زرد مشغول کشاورزی بوده اند.

(۳) تا زمان اختراع خط به طول انجامید.

(۴) در این دوره کشت غلات در بیشتر نواحی جهان رواج یافت.

۵۹- کدام تاریخ در یونان باستان به عصر تاریکی مشهور است؟

- (۱) از ۱۱۰۰ تا حدود ۱۸۰۰ ق.م
(۲) از ۱۸۰۰ تا حدود ۱۱۰۰ م
(۳) از ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م
(۴) از ۱۸۰۰ تا حدود ۱۱۰۰ ق.م

۶۰- در نتیجه کدام واقعه در یونان باستان، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند؟

- (۱) ضعف پادشاهان یونانی در اداره امور کشور
(۲) توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی
(۳) دستیابی اشراف یونانی به دستاوردهای فکری، فرهنگی و علمی
(۴) ایجاد نوعی مردم‌سالاری در یونان به ویژه در دولت‌شهر آتن

۶۱- کدام گزینه درباره اطلاعات عموم مورخان تا دویست سال پیش به درستی بیان شده است؟

- (۱) از تاریخ ساسانیان اطلاعات درخور توجهی داشتند.
(۲) چندان شناختی از سلسله ماد و ایلام نداشتند.
(۳) هخامنشیان را تا حدود زیادی می‌شناختند.
(۴) شاهان اشکانی را تا حدودی می‌شناختند.

۶۲- به ترتیب تصرف سرزمین‌های «مصر» و «آتن» در زمان پادشاهی کدام یک از پادشاهان هخامنشی به وقوع پیوست؟

- (۱) کمبوجیه - خشایارشا (۲) کوروش - کمبوجیه (۳) داریوش - خشایارشا (۴) خشایارشا - کمبوجیه

۶۳- سلوکیان، با جانشینان اسکندر در وارد رقابت و درگیری شدند.

- (۱) از اوایل تشکیل حکومت خود - یونان
(۲) اواخر حکومت خود - مصر
(۳) از اوایل تشکیل حکومت خود - مصر
(۴) اواخر حکومت خود - یونان

۶۴- آخرین پایتخت اشکانیان در نزدیکی کدام منطقه واقع شده بود؟

- (۱) ترکمنستان (۲) بغداد (۳) دامغان (۴) انطاکیه

۶۵- کدام گزینه درباره تشکیلات اداری و نظامی سلوکیان به درستی بیان شده است؟

- (۱) تقسیمات کشوری مانند دوران ساسانیان بود.
(۲) آنان در گرفتن مالیات به روش جدیدی عمل می‌کردند.
(۳) فرمانروایان سلوکی به سیاست آزادی و مدارای دینی پادشاهان هخامنشی ادامه ندادند.
(۴) سلوکیان بخش عمده‌ای از تشکیلات دیوانی (اداری و مالی) هخامنشیان را به خدمت گرفتند.

۶۶- در عصر باستان، بر اثر کدام عوامل، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهناور سلسله‌های ایران معمول شد؟

- الف) توسعه تجارت ب) گسترش راه‌ها ج) گسترش قلمرو د) افزایش تعداد کشتزارها
(۱) الف - ب (۲) الف - ج (۳) ب - ج (۴) ب - د

۶۷- اسکیلکس از اهالی کدام منطقه بود، وی مسیر رود سند را تا کجا ادامه داد و در نهایت به کجا رسید؟ (به ترتیب)

- (۱) هند - دریای سرخ - اقیانوس هند
(۲) آسیای صغیر - اقیانوس هند - مصر
(۳) آسیای صغیر - دریای سرخ - هند
(۴) هند - آسیای صغیر - مصر

۶۸- کدام گزینه درباره اوزان و مقیاس در دوره هخامنشی نادرست است؟

- (۱) هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری ایلامیان را حفظ کردند و واحدهای تازه‌ای به آن اضافه نکردند.
(۲) در آن روزگار، میزان و مقدار مواد خوراکی را به جای وزن کردن، با پیمانه تعیین می‌کردند.
(۳) گیل در زندگی اقتصادی دوران هخامنشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود.
(۴) تعدادی از وزنه‌های آن دوره بر جا مانده است.

۶۹- اوستا در زمان کدام سلسله و در کدام قرن به خط و زبان اوستایی نگارش یافت؟

- (۱) ساسانیان - قرن ۳م (۲) اشکانیان - قرن ۵م (۳) ساسانیان - قرن ۴م (۴) اشکانیان - قرن ۳م

۷۰- کدام گزینه درباره آتشکده‌های دوره ساسانی درست است؟

- (۱) آتشکده آذربرزین مهر در فارس ساخته شد.
(۲) آتشکده خاص موبدان در آذربایجان ساخته شد.
(۳) آتشکده آذرگشنسپ در خراسان ویژه شاهان بود.
(۴) آتشکده مخصوص کشاورزان در خراسان ساخته شد.

۷۱- متن زیر به ترتیب، به کدام سؤالات کلیدی دانش جغرافیا پاسخ می‌دهد؟

«دولت امارات متحده عربی با ساختن جزایر مصنوعی در آب‌های خلیج فارس، نواحی جدیدی در منطقه ایجاد کرده است.»

(۱) چطور - کجا - چرا - چه چیز (۲) چطور - کجا - چرا

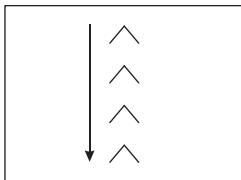
(۳) چه کسانی - چطور - کجا - چه چیز (۴) چه کسانی - چه چیز - کجا - چطور

۷۲- کدام یک از دریاهای ایران، امکان دسترسی به آب‌های آزاد را برای کشورمان فراهم کرده است و از جمله مزایای این دسترسی کدام است؟

(۱) خلیج فارس - روابط بازرگانی گسترده (۲) خلیج فارس - دسترسی به سوخت‌های فسیلی

(۳) دریای عمان - دستیابی به منابع غذایی (۴) دریای عمان - موقعیت ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر

۷۳- شکل زیر، مربوط به جهت امتداد یکی از مناطق کوهستانی ایران است. کدام عبارت درباره این منطقه صحیح است؟

(۱) بخش اعظم این چین‌خوردگی‌ها، حاصل کوهزایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است.

(۲) منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

(۳) یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های این منطقه، گنبدهای نمکی است.

(۴) به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند.

۷۴- دشت در فارس همانند ماهی‌دشت کرمانشاه است.

(۱) کاکان - بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده است.

(۲) ارژن - حاصل فرسایش بادی و آبی است.

(۳) کاکان - در نتیجه گسل‌خوردگی و فرونشست بخشی از پوسته زمین شکل گرفته است.

(۴) ارژن - حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها است.

۷۵- کدام گزاره‌ها، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کنند؟

«در نواحی ساحلی شمالی نواحی ساحلی جنوبی،»

(الف) برخلاف - اختلاف دما کم است. (ب) برخلاف - زاویه تابش خورشید مایل‌تر است.

(ج) همانند - امکان صعود هوای مرطوب وجود ندارد. (د) همانند - جلگه‌ها وجود دارند.

(۱) الف - ج (۲) الف - ب (۳) ب - ج (۴) ب - د

۷۶- به محدوده‌ای که با توجه به شکل زمین و شیب ناهمواری‌ها، آب‌های جاری را به سوی پایین‌ترین نقطه آن هدایت می‌کند، چه می‌گویند و به

چند نوع تقسیم می‌شود و تفاوت آن‌ها در چیست؟

(۱) کانون آبگیر - سه - اندازه و وسعت (۲) حوضه آبریز - سه - مبدأ شکل‌گیری

(۳) کانون آبگیر - دو - شیب و شکل انتقال آب (۴) حوضه آبریز - دو - مقصد انتقال آب

۷۷- برنامه‌ریزان برای تحقق چه تعداد از برنامه‌های زیر، از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسی کمک می‌گیرند؟

- ایجاد فرصت‌های تحصیلی - ارتقای سطح سلامت جامعه

- امنیت ملی - میزان رشد طبیعی جمعیت

- بهبود وضعیت سالمندان - جلوگیری از پیری جمعیت

- تأمین شغل برای حال و آینده

(۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۵ (۴) ۴

۷۸- شهرستان که از به هم پیوستن چند تشکیل شده، توسط اداره می‌شود و به لحاظ تشکیلات اداری، تابع است.

(۱) بخش - شهردار - پایتخت (۲) شهر - فرماندار - استان (۳) بخش - فرماندار - استان (۴) شهر - شهردار - پایتخت

۷۹- با توجه به سکونتگاه‌های ایران، کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه‌ها را به وجود آورده است.

(ب) روستاهایی که در منطقه ساحلی و یا کناره یک رود یا امتداد یک جاده قرار دارند، از نوع روستاهای پراکنده هستند.

(ج) شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، نقش‌های مختلفی دارند.

(د) به ترتیب شهرهای «سلماس»، «بوشهر» و «همدان» به شکل شطرنجی، خطی و ستاره‌ای هستند.

(۱) ص - غ - ص - ص (۲) غ - غ - ص - ص (۳) ص - غ - غ - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۸۰- کدام گزینه، ارتباطی با مفهوم عبارت زیر ندارد؟

«امروزه، زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می‌گیرد.»

(۱) اگر راه‌ها و وسایل حمل و نقل کافی در اختیار نباشد، امکان اتصال بین نواحی مختلف و تبادل کالا وجود نخواهد داشت.

(۲) راه‌ها، رگ حیاتی جامعه هستند و تمام فعالیت‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جامعه را تداوم می‌بخشند.

(۳) برای نواحی‌ای که استعداد خوبی در زمینه انواع تولیدات دارند اما امکانات حمل و نقل مناسبی در اختیار ندارند، امکان بهره‌وری بهینه از

استعدادهای محیطی وجود نخواهد داشت.

(۴) راه‌ها و حمل و نقل کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی کشور می‌کنند.

۸۱- با توجه به انواع فعالیت‌های انسان در بهره‌برداری از محیط طبیعی و در پی آن، تغییر پوسته زمین، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) تخریب مراتع و پوشش گیاهی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه ← کاهش آب دریاچه

(۲) بهره‌برداری از معادن کوه‌های البرز ← ریزش و لغزش دامنه‌ها

(۳) استفاده نامناسب از اراضی کشاورزی در نواحی شهری و روستایی زاگرس ← گسترش سیلاب‌دشت‌ها

(۴) توسعه شهرها و روستاها بر روی جلگه‌ها ← از بین رفتن اراضی کشاورزی و جنگلی

۸۲- مهم‌ترین عامل کنترل‌کننده فعالیت‌های روزانه و همچنین طولانی‌مدت زندگی انسان کدام است؟

(۱) آب و هوا (۲) ناهمواری‌ها (۳) حمل و نقل (۴) دمای هوا

۸۳- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر، معلول کدام شکل از موقعیت جغرافیایی ایران است؟

(الف) ایران یکی از کشورهای قدیمی در امر تجارت است.

(ب) کشور ما امکان کشت انواع گوناگون میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری را دارد.

(۱) نسبی - نسبی (۲) مطلق - ریاضی (۳) مطلق - نسبی (۴) نسبی - مطلق

۸۴- کدام بخش اقتصادی محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می‌رود و کدام عبارت درباره آن صحیح است؟

(۱) کشاورزی - از فعالیت‌های اساسی و زیربنایی در اقتصاد ایران است.

(۲) کشاورزی - شامل فعالیت‌های گوناگونی چون زراعت، باغداری و دامداری است.

(۳) صنعت - بسیاری از مشاغل به طور مستقیم یا غیرمستقیم به آن وابسته‌اند.

(۴) صنعت - در بهبود کمیت و کیفیت محصولات تولیدی تأثیرگذار است.

۸۵- با توجه به رابطه «علت - معلول» کدام گزینه درست است؟

(۱) گسترده‌گی کشور در طول جغرافیایی، تنوع اقلیمی و روند رو به رشد صنایع تبدیلی ← رشد تولید محصولات دامی در کشور

(۲) کاهش منابع آبی کشور ← لزوم توسعه کشاورزی از باغداری به زراعت با روش‌های نوین آبیاری

(۳) عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور ← عدم توجه کامل به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران

(۴) بهره‌برداری ضعیف از ذخایر و مواد اولیه برخی نواحی ← عدم رشد صنعتی نواحی شرقی و مرکزی کشور

۸۶- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) پیامدهای غیرارادی کنش انسان، احتمالی است، یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود.
 (ب) فعالیت انسان، با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود و انسان‌ها همیشه به آن هدف می‌رسند.
 (ج) پدیده‌های اجتماعی، به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند.
 (د) به شیوه انجام کنش اجتماعی که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است، هنجار اجتماعی می‌گویند.
- (۱) ص - ص - غ - ص (۲) غ - غ - ص - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - غ - ص

۸۷- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر، به کدام مفاهیم اشاره دارد؟

- آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد.

- جهان اجتماعی از طریق آن تداوم می‌یابد.

- با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند.

- عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها

(۱) ورود پدیده‌های طبیعی - وراثت - شناخت خداوند و فرشتگان - تکوینی

(۲) شناخت خداوند و فرشتگان - وراثت - سنت‌ها و قوانین الهی - ارادی و آگاهانه

(۳) شناخت جهان ماوراءطبیعی - انتقال فرهنگ - سنت‌ها و قوانین الهی - تکوینی

(۴) ستارگان و کهکشان‌ها - انتقال فرهنگ - شناخت خداوند و فرشتگان - ارادی و آگاهانه

۸۸- کدام یک از گزینه‌های زیر به ترتیب در ارتباط با «لایه‌های سطحی جهان اجتماعی» نادرست و در ارتباط با «لایه‌های عمیق و بنیادین جهان

اجتماعی» درست می‌باشد؟

(۱) تفاوت‌های مربوط به آن، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد اما جهان اجتماعی هویت خود را حفظ می‌کند -

تفاوت‌های مربوط به آن، تفاوت‌هایی است که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازمی‌گردد و از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف می‌باشد.

(۲) لایه‌های سطحی، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند - بخش‌هایی که تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی

دارند اما تغییر آن‌ها، تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد.

(۳) بخش‌هایی است که امکان تغییر بیشتری دارند و نقش حیاتی و اساسی ندارند و با حذف آن‌ها، جهان اجتماعی تداوم می‌یابد - بخش‌هایی از

جهان اجتماعی که به آسانی تغییر می‌کنند، به طوری که اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.

(۴) تفاوت‌های مربوط به آن، تفاوت‌هایی است که به حوزه نمادها و هنجارها بازمی‌گردد و از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف است -

تفاوت‌های مرتبط با آن، از نوع تفاوت‌هایی است که مربوط به عناصر محوری باشد که آن جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند.

۸۹- منظور از جهان متجدد چیست، کدام متفکر درباره ویژگی‌های جهان متجدد اندیشیده است و جهان متجدد، کدام دسته از علوم را علم می‌داند؟

(۱) غرب چهارصد سال اخیر - ماکس وبر آلمانی - علمی که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند.

(۲) منظور، فرهنگ دنیوی و سکولار است - کارل مارکس آلمانی - علمی را که از روش‌های عقلانی و وحیانی استفاده می‌کنند، علم می‌شناسد.

(۳) غرب بعد از رنسانس - کارل مارکس آلمانی - علمی که از روش‌های فراتجربی استفاده می‌کنند.

(۴) منظور، همان فرهنگ اساطیری است - ماکس وبر آلمانی - علمی را که با روش‌های تجربی و فناوری حاصل از آن به دست آید.

۹۰- به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی، خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، می‌گویند که در، متبلور

می‌شوند. ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده

بگیرند، جهان اجتماعی را شکل می‌دهد. حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با دو ابزار مهم می‌توان

شناخت و علوم اجتماعی می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی مختلف داوری کند.

(۱) واقعیت اجتماعی - ارزش‌ها - قلمرو واقعی - عقل و وحی - اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نماید

(۲) آرمان اجتماعی - ارزش‌ها - قلمرو آرمانی - عقل و وحی - اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند

(۳) واقعیت اجتماعی - هنجارها - قلمرو آرمانی - علوم و فنون - اگر علم را به معنای اجتماعی آن محدود نماید

(۴) آرمان اجتماعی - هنجارها - قلمرو واقعی - علوم و فنون - اگر علم را به معنای اجتماعی آن محدود نکند

۹۱- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- در کدام روش، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند؟

- ارزش‌های کدام دیدگاه به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت، مجاز می‌داند؟

- عبارت «ترشح بیش از اندازه غده تیروئید، موجب عصبانی شدن انسان می‌شود» بیانگر تأثیر و تأثر کدام جهان‌ها است؟

- اگر جهان اجتماعی، روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، دچار چه مشکلاتی می‌شود؟

(۱) تبلیغ و اقناع - نگاه دنیوی جهان متجدد - تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی - بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود.

(۲) تشویق و پاداش - جهان معنوی اسلام - تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - افراد جامعه، به تکالیف خود، عمل نخواهند کرد.

(۳) تشویق و پاداش - نگاه دنیوی جهان متجدد - تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی - در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد.

(۴) تبلیغ و اقناع - جهان معنوی اسلام - تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی - دوام و بقای آن تهدید می‌شود.

۹۲- کدام گزینه به ترتیب بیانگر پیامد هر یک از عبارات‌های زیر می‌باشد؟

- جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل بگیرد و صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم آورد.

- شیوه‌هایی از زندگی که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند و اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

- وقتی جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

- هنگامی رخ می‌دهد که یک جهان اجتماعی، با وجود به کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای جسمانی و فطری انسان‌ها بازمی‌ماند.

(۱) جوامع سکولار - تعارض فرهنگی - بحران هویت فرهنگی - مرگ یک جهان اجتماعی

(۲) جامعه جدانژادی - تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی منفی - بحران هویت فرهنگی

(۳) جامعه آپارتاید - تعارض فرهنگی - بحران هویت فرهنگی - مرگ یک جهان اجتماعی

(۴) نظام‌های سرمایه‌داری - تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی منفی - بحران هویت فرهنگی

۹۳- به ترتیب، مصادیق «الف»، «ب»، «ج» و «د» در جدول زیر کدام‌اند؟

مفاهیم	شرح
(د)	جهان اسلام، مهاجران را درون خود جذب و هضم کرد.
از خودبیگانگی تاریخی	(الف)
(ج)	خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب
قدمت سرزمین ایران	(ب)

(۱) جوامع خودباخته‌ای که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند - بیش از پنج هزار سال - از خودبیگانگی حقیقی - در حملات مغول

(۲) جوامع خودباخته‌ای که در برابر دیگران، هویت خود را از یاد می‌برند - بیش از پنج هزار سال - غرزدگی - در جنگ‌های صلیبی

(۳) اگر جهان اجتماعی، از عقاید و ارزش‌های حق برخوردار نباشد - بیش از هفت هزار سال - از خودبیگانگی حقیقی - در جنگ‌های صلیبی

(۴) اگر جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند - بیش از هفت هزار سال - غرزدگی - در حملات مغول

۹۴- به ترتیب هر یک از گزاره‌های «حق و باطل بودن قدرت»، «مجموعه سازوکارهایی برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی»، «حکومت اکثریت

مبتنی بر حقیقت و فضیلت از نظر ارسطو»، «لیبرال دموکراسی» و «توانایی انجام کاری با اراده و آگاهی» به کدام گزینه مربوط می‌شود؟

(۱) مدار مقبولیت - نظام سیاسی - دموکراسی - سازگاری با فرهنگ غرب و رویکرد دنیوی - سیاست

(۲) مدار مشروعیت - نظام سیاسی - جمهوری - سازگاری با فرهنگ غرب و رویکرد دنیوی - قدرت

(۳) مدار مقبولیت - قدرت اجتماعی - دموکراسی - به رسمیت شناختن حقیقت فطری و جهان‌شمول - قدرت

(۴) مدار مشروعیت - قدرت اجتماعی - جمهوری - به رسمیت شناختن حقیقت فطری و جهان‌شمول - سیاست

۹۵- کدام عبارت، جمله زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«جهان غرب، هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری»

- (۱) عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است و هویت افراد بیش از هر چیز به دارایی و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.
- (۲) در مسیر گسترش خود، هیچ مانعی را بر سر راه خود بر نمی‌تابد و شیوه‌های اقتصادی سرمایه‌دارانه را در سراسر جهان نابود می‌کند.
- (۳) انواع تحریم‌های اقتصادی نفتی و مالی را با همین رویکرد علیه کشور ما اجرا می‌کند و از انتقال نفت به کشور ما، ممانعت می‌کند.
- (۴) تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابودشده می‌بیند و پاشنه آشیل ایران اسلامی را، جمعیت زیاد آن می‌داند.

منطق

۹۶- کدام گزینه درباره علم منطق و خطاهای اندیشه درست است؟

- (۱) علم منطق با تأکید بر روش‌های جلوگیری از مغالطات، از لغزش‌های ذهن جلوگیری می‌کند.
- (۲) از طریق به کارگیری علم منطق، امکان تشخیص تمام لغزش‌های ذهنی انسان وجود دارد.
- (۳) رخ دادن مغالطه و خطای اندیشه در مسیر تفکر و اندیشه‌ورزی انسان، غیرطبیعی است.
- (۴) علم منطق، از علوم صرفاً عملی است که یادگیری آن به صورت نظری، بی‌فایده است.

۹۷- دلالت کلمه مشخص‌شده در کدام گزینه، متفاوت است؟

- (۱) اگر شخصی شما را تهدید به آزار و اذیت کرد؛ حتماً با پلیس تماس بگیرید.
- (۲) افرادی که می‌خواهند پلیس بشوند، باید آمادگی جسمانی داشته باشند.
- (۳) بهتر است به کسی اجازه ورود ندهیم تا پلیس‌ها به صحنه جرم برسند.
- (۴) افرادی که در فروش مواد مخدر فعالیت دارند؛ از پلیس می‌ترسند.

۹۸- مفاهیم موجود در کدام گزینه به ترتیب «جزئی - جزئی - کلی» هستند؟

- (۱) مؤسس شرکت اپل - طراح این آزمون گاج - یکی از برادران من
- (۲) تنها برادر من - دانشگاه علامه طباطبائی - فروشگاه زنجیره‌ای
- (۳) خورشید - اولین روز از سال ۱۴۰۲ - آزمون‌های آزمایشی گاج
- (۴) خیابان شهید علیرضا دانشگر - امروز - پرچم سرزمین ایران

۹۹- کدام گزینه درباره انواع تعاریف و شرایط آن، صحیح نیست؟

- (۱) تعریف مفهومی دارای دو جزء عام و خاص است که جزء اول آن، باعث جامع بودن تعریف می‌شود.
- (۲) تعریف لفظی و تعریف از طریق ذکر مصادیق، قطعاً در حیطه مفاهیم ذهنی و انتزاعی قرار ندارند.
- (۳) هر تعریف از حداقل چند تصدیق معلوم تشکیل شده است که سعی در روشن کردن یک مجهول دارند.
- (۴) اگر یک تعریف مفهومی جامع و مانع باشد؛ لزوماً نسبت میان جزء خاص و مفهوم مجهول، تساوی است.

۱۰۰- استدلال موجود در کدام گزینه به درستی مشخص نشده است؟

- (۱) آن شخص در فرودگاه که روپوش سفید پوشیده است؛ احتمالاً یک خلبان است. (استنتاج بهترین تبیین)
- (۲) این دارو را روی ده موش تست کرده‌ایم؛ حالا می‌توانیم روی صد انسان تست کنیم. (استقرای تعمیمی)
- (۳) تمام انسان‌های این محله به آرامش و سکوت نیاز دارند، پس لطفاً صدای ضبط خودتان را کم کنید. (قیاس)
- (۴) منطق و ریاضی، استدلالی هستند، پس برای حل سؤالات منطق به چک‌نویس نیاز داریم. (استقرای تمثیلی)

۱۰۱- کدام قضیه از حیث کلی یا جزئی بودن موضوع قضیه، متفاوت است؟

- (۱) شیرین یک نام پارسی است که نام معشوقه پادشاه ساسانی، خسرو پرویز نیز بود.
- (۲) برخی دانش‌آموزان، از سایت دکتر آی‌کیو برای تحلیل آزمون استفاده می‌کنند.
- (۳) خرید از بازار شهر، یکی از لذت‌بخش‌ترین اقدامات برای برخی انسان‌ها است.
- (۴) آخرین آزمون گاج در پایه دهم، شباهت بسیار زیادی با کنکور سراسری دارد.

۱۰۲- کدام گزینه درباره دو قضیه متناقض که به صدق یا کذب یکی از آن‌ها علم داریم، درست است؟

- (۱) رابطه صدق و کذب میان دو طرف قضیه که رابطه تناقض دارند، دوسویه است.
- (۲) از حیث تشخیص صدق و کذب، مانند یک قضیه منفصل مانعة الجمع است.
- (۳) پیش‌بینی صدق یا کذب طرف دیگر قطعاً از سایر انواع تقابل دشوارتر است.
- (۴) در صورت جزئی بودن دیگری، امکان تشخیص صدق یا کذب آن وجود دارد.

۱۰۳- کدام یک از قیاس‌های اقترانی زیر معتبر است؟

- (۱) مقدمه اول: هر الف ب است - مقدمه دوم: هر ج ب است.
- (۲) مقدمه اول: هر الف ب است - مقدمه دوم: بعضی ج ب است.
- (۳) مقدمه اول: هر الف ب است - مقدمه دوم: هیچ ج ب نیست.
- (۴) مقدمه اول: هر الف ب است - مقدمه دوم: بعضی ج ب نیست.

۱۰۴- با مفاهیم موجود در کدام گزینه می‌توان یک قضیه شرطی منفصل مانعة الجمع ساخت؟

- (۱) زوج و فرد
- (۲) میوه و موز
- (۳) رایانه و الکترونیکی
- (۴) انسان و دوزیست

۱۰۵- در کدام گزینه، مغالطه مسموم کردن چاه به کار رفته است؟

- (۱) شخصی که چیزی برای آزمون نخوانده است، اعتقاد دارد به دلیل آرزوی دوست خوش اقبالش، نتیجه خوبی کسب می‌کند.
- (۲) مدیر مدرسه برای انگیزه گرفتن دانش‌آموزان دوازدهمی، برخی رتبه‌های برتر را به کلاس‌های آموزشی مدرسه می‌برد.
- (۳) من به شما هیچ دستوری نمی‌دهم، بلکه خواهش می‌کنم که برای بدبخت نشدن خود، این آزمون را خوب تحلیل کنید.
- (۴) والدین دلسوز و آینده‌نگر که به فکر فرزندان خود هستند، در بانک ما حساب پس‌انداز بلندمدت افتتاح می‌کنند.

سایت کنکور

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه دروس را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۲۲

جمعه ۱۴۰۲/۰۳/۲۶

پاسخ‌های تشریحی

پایه دهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۵	مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی ۱	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۵	۴۱	۵۵	۱۵ دقیقه
۵	تاریخ ایران و جهان ۱	۱۵	۵۶	۷۰	۱۵ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۵	۷۱	۸۵	۱۵ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۸۶	۹۵	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
ریاضی و آمار	ندا فرهختی	مریم ولی‌عابدینی - مینا نظری مینا مقدسی
اقتصاد	سیدامیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان - احمد منصوری
عربی	ابوالفضل شهرزاد	شاهو مرادیان - پریسا فیلو
علوم و فنون ادبی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم اسدی
تاریخ	زهرا فروغی	مریم پارسائیان
جغرافیا	ملیحه گرجی	
جامعه‌شناسی	سیروس نبی‌زاده	
منطق	امیرمحمد نصیری	

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی
بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری
برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری
بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی
ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش
سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی
صفحه‌آرا: فرهاد عبدی
طراح شکل: آرزو گل‌فر
حروف‌نگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی - ملیکا کاشانی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

به نام خدا

حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.

۵- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۶- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۷- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۱ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.

ریاضیات

۷ ۱

باید واریانس داده‌ها را با هم مقایسه کنیم.

$$\bar{x}_A = \frac{220 + 230 + 240 + 270 + 290}{5} = \frac{1250}{5} = 250$$

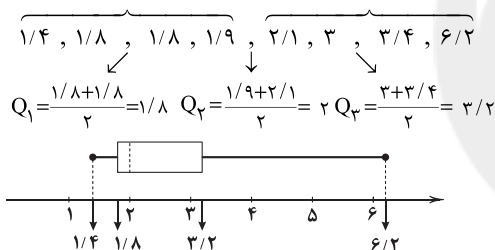
$$\bar{x}_B = \frac{210 + 240 + 250 + 270 + 280}{5} = \frac{1250}{5} = 250$$

$$\sigma_A^2 = \frac{(220-250)^2 + (230-250)^2 + (240-250)^2 + (270-250)^2 + (290-250)^2}{5} + \frac{(270-250)^2 + (290-250)^2}{5} = \frac{900 + 400 + 100 + 400 + 1600}{5} = \frac{3400}{5} = 680$$

$$\sigma_B^2 = \frac{(210-250)^2 + (240-250)^2 + (250-250)^2 + (270-250)^2 + (280-250)^2}{5} + \frac{(270-250)^2 + (280-250)^2}{5} = \frac{1600 + 100 + 0 + 400 + 900}{5} = \frac{3000}{5} = 600$$

چون $\sigma_B^2 < \sigma_A^2$ پس بهتر است از بازار B خرید کنیم.

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

با توجه به نمودار جعبه‌ای بالا ۷۵ درصد داده‌ها کوچک‌تر از $Q_3 = 3/2$ می‌باشند.

پراکندگی داده‌ها در سمت راست جعبه بیشتر از سمت چپ است.

دامنهٔ میان چارکی برابر با $Q_3 - Q_1 = 1/4$ می‌باشد.

حال انحراف معیار داده‌ها را می‌یابیم. برای راحتی ۲ واحد از هر داده کم می‌کنیم:

$$-0.6, -0.2, -0.2, -0.1, 0.1, 1, 1.4, 4.2$$

$$\Rightarrow \bar{x} = 2.7 \rightarrow \text{واقعی} = \frac{5.6}{8} = 0.7 = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}}$$

$$\sigma^2 = \frac{(-0.6-0.7)^2 + 2(-0.2-0.7)^2 + (-0.1-0.7)^2 + (0.1-0.7)^2 + (1-0.7)^2 + (1.4-0.7)^2 + (4.2-0.7)^2}{8} + \frac{(0.1-0.7)^2 + (1-0.7)^2 + (1.4-0.7)^2 + (4.2-0.7)^2}{8} = \frac{(1/3)^2 + 2(0/9)^2 + (0/8)^2 + (0/6)^2 + (0/3)^2 + (0/7)^2}{8} + \frac{(3/5)^2}{8} = \frac{1/69 + 1/62 + 0/64 + 0/36 + 0/09 + 0/49 + 12/25}{8} = \frac{17/14}{8} \approx 2/14 \Rightarrow \sigma = \sqrt{2/14} \approx 1/4$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{17/14}{8} \approx 2/14 \Rightarrow \sigma = \sqrt{2/14} \approx 1/4$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{17/14}{8} \approx 2/14 \Rightarrow \sigma = \sqrt{2/14} \approx 1/4$$

$$(\bar{x} - \sigma, \bar{x} + \sigma) = (2.7 - 1/4, 2.7 + 1/4) = (1.3, 4.1)$$

۶۸ درصد داده‌ها در فاصله $(1.3, 4.1)$ قرار دارند.

$$x^2 = t \Rightarrow t^2 - \sqrt{3}t - \frac{1}{4} = 0 \xrightarrow{\times 2} 2t^2 - 2\sqrt{3}t - 1 = 0 \quad 4 \quad 1$$

$$\Delta = (2\sqrt{3})^2 - 4(2)(-1) = 12 + 8 = 20$$

$$t = \frac{2\sqrt{3} \pm \sqrt{20}}{2(2)} = \frac{2\sqrt{3} \pm 2\sqrt{5}}{4} \quad t = x^2 \rightarrow \begin{cases} x^2 = \frac{\sqrt{3} + \sqrt{5}}{2} \\ x^2 = \frac{\sqrt{3} - \sqrt{5}}{2} < 0 \end{cases}$$

پس جواب‌های معادله $-\sqrt{\frac{\sqrt{3} + \sqrt{5}}{2}}$ و $\sqrt{\frac{\sqrt{3} + \sqrt{5}}{2}}$ است بنابراین حاصل ضرب آن‌ها برابر با $-\frac{\sqrt{3} + \sqrt{5}}{2}$ می‌باشد.دو عدد فرد متوالی را $n, n+2$ در نظر می‌گیریم:

$$\frac{1}{n} + \frac{1}{n+2} = \frac{16}{63} \Rightarrow \frac{n+2+n}{n(n+2)} = \frac{16}{63}$$

$$\Rightarrow \frac{2n+2}{n^2+2n} = \frac{16}{63} \Rightarrow 126n + 126 = 16n^2 + 32n$$

$$\Rightarrow 16n^2 - 94n - 126 = 0$$

$$\Delta = 94^2 - 4(16)(-126) = 4(47^2 + 16 \times 126) = 4 \times 4225$$

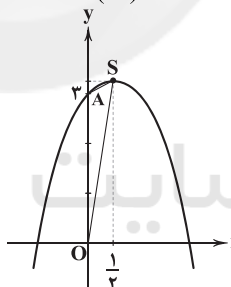
$$= (2 \times 65)^2 = 130^2$$

$$n = \frac{94 \pm 130}{2(16)} \quad n > 0 \Rightarrow n = \frac{94 + 130}{32} = 7$$

$$\Rightarrow \text{عدد بزرگ‌تر} = n+2 = 9$$

$$y = -x^2 + x + 3 \xrightarrow{x=0} A(0, 3) \quad \text{تقاطع با محور } y \text{ ها: } A(0, 3)$$

$$x_S = -\frac{1}{2(-1)} = \frac{1}{2}, y = -(\frac{1}{2})^2 + \frac{1}{2} + 3 = \frac{13}{4} \Rightarrow S(\frac{1}{2}, \frac{13}{4})$$

$$S_{OAS} = \frac{1}{2} \times 3 = \frac{3}{2} = \frac{3}{4} = 0.75$$

$$\text{سود} = -\frac{1}{4}x^2 + 15x - 9x - 20$$

$$\text{سود: } y = -\frac{1}{4}x^2 + 6x - 20$$

$$\begin{cases} x = \frac{-b}{2a} = \frac{-6}{2(-\frac{1}{4})} = \frac{-6}{-\frac{1}{2}} = 6 \times 2 = 12 \\ y_{\max} = -\frac{1}{4}(12)^2 + 6(12) - 20 = -\frac{144}{4} + 72 - 20 = 16 \end{cases}$$

رتبه داوطلب کیفی ترتیبی است و بقیه گزینه‌ها کمی نسبتی

می‌باشد.

چون در بین داده‌ها دادهٔ دورافتاده (۴) وجود دارد بنابراین

میان نمرات، وضعیت نیکا را در درس ریاضی بهتر نشان می‌دهد:

$$\overbrace{4, 15, 16, 17} \quad \overbrace{18, 18, 20, 20} \\ \downarrow \\ Q_2 = \frac{17+18}{2} = 17.5$$

اقتصاد

۱۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) تقسیم سود به تناسب مالکیت از معایب کسب و کار شرکت سهامی است.
(۳) هدف از ایجاد شرکت تعاونی، بیشینه کردن منافع اعضا است، نه مصرف‌کننده.
(۴) محدوده عمل مؤسسات خیریه گاه محلی، گاه ملی و گاه جهانی است.

۱۲ برای پاسخ به این سؤال با استفاده از فرمول، درآمد را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه} \Rightarrow ۶۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = X - ۱,۴۷۰,۰۰۰,۰۰۰$$

$$X = ۶۸۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱,۴۷۰,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow X = ۲,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰$$

حال با استفاده از فرمول درآمد، قیمت هر لباس را محاسبه می‌کنیم:

قیمت هر کالا $\times$ تعداد کالای فروخته شده = درآمد

$$\frac{۲,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱۲۰,۰۰۰} = \frac{۱۲۰,۰۰۰ X}{۱۲۰,۰۰۰} \Rightarrow X \approx ۱۷,۹۱۶/۶$$

۱۳ فرض کنید با به کارگیری همه منابع در دسترس کشور X، دو کالای گندم و جو به ترتیب به میزان ۶۵ واحد و ۷۵ واحد تولید می‌شود. چون در شرایط مشابه، جو بیشتری تولید شده، پس می‌توان گفت که کشور X در جو مزیت نسبی دارد.

۱۴ الف) نقطه A در شرایط مازاد عرضه قرار دارد که با کاهش قیمت، تقاضا افزایش و عرضه کاهش پیدا می‌کند تا به نقطه B یعنی تعادل برسیم.
ب) نقاط بالای تعادل، در شرایط مازاد عرضه هستند.
ج) S منحنی Supply و به معنای عرضه است.

۱۵ بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) از یک منبع واحد نمی‌توان دو استفاده متفاوت کرد. به عنوان مثال در یک نقطه از زمین کشاورزی نمی‌توان هم جو کاشت و هم گندم.
د) هزینه‌های هدررفته به مثابه پولی هستند که در چاه افتاده‌اند، پس نباید بر تصمیمات آینده ما تأثیرگذار باشند.

۱۶

سپرده‌های کوتاه مدت + سپرده‌های بلندمدت = حجم شبه پول

$$\Rightarrow ۳۸۱۰ + ۴۲۵۰ = ۸۰۶۰$$

۱۷ عبارت صورت سؤال مربوط به دوران قاجار است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) مربوط به دوره صفویه است.
(۲) مربوط به دوره پهلوی است.
(۳) نظم جهانی مربوط به دوره پهلوی است.
(۴) مربوط دوره قاجار است.

۹ بزرگ‌ترین زاویه مربوط به مقطع لیسانس است که بیشترین تعداد را دارد:

$$۶۰۰ = ۹۰ + ۱۵۵ + ۱۸۵ + ۱۱۰ + ۶۰$$

حال با یک نسبت تناسب ساده، داریم:

$$\frac{۱۸۵}{۶۰۰} = \frac{\alpha}{۳۶۰} \Rightarrow \alpha = \frac{۱۸۵}{۶۰۰} \times ۳۶۰ = \frac{۱۱۱۰}{۱۰} = ۱۱۱^{\circ}$$

$$\frac{۶}{۱۰۰} \times ۱۵ = \frac{۶ \times ۱۵}{۱۰} = ۹$$

$$\frac{۸۵}{۱۰۰} \times ۱۷ = ۱۴/۵$$

$$\frac{۸}{۱۰۰} \times ۱۸/۵ = \frac{۸ \times ۱۸/۵}{۱۰} = \frac{۱۴۸}{۱۰} = ۱۴/۸$$

$$\frac{۱۰۰}{۱۰۰} \times ۱۹ = ۱۹$$

$$\frac{۹}{۱۰۰} \times ۱۸ = ۱۸/۵$$

$$\text{میانگین (معدل)} = \frac{۹ + ۱۷ + ۱۴/۸ + ۱۹ + ۱۸}{۵} = \frac{۷۷/۸}{۵} = ۱۵/۵۶$$

علوم و فنون ادبی

۲۱ ۳ «مقامات حمیدی» از آثار نثر سده‌های پنجم و ششم است که یکی از ویژگی‌های اصلی آن‌ها «آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان» است.

۲۲ ۱ همه عبارت‌ها صحیح هستند.

۲۳ ۴ در شعر خراسانی فکر و کلام، ساده است؛ یعنی هنوز با پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و اندیشه‌های فلسفی درنیامیخته است.

۲۴ ۳ در این گزینه فعل «گسستن» در معنی «قطع شدن» به کار رفته و به مفعول نیازی ندارد.

۲۵ ۱ واژه‌آرایی: سیه - روی / جناس ناهمسان افزایشی: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) موازنه:

نه	بتازی	ز	سر	خشم	بر	این	صید	ضعیف
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
نه	بگری	ز	سر	سوز	بر	این	حال	تباه

واج‌آرایی: تکرار «ز» و «ر»

(۳) جناس ناهمسان اختلافی: خامه، نامه

تناسب: خامه، نامه

(۴) جناس همسان: که (حرف ربط) و که (ضمیر پرسشی به معنی «چه کسی») تشخیص: نسبت دادن دیدن و دویدن به اشک

۲۶ ۳ جناس تام (بیت «ه»): میان (میانه) و میان (کمر)

موازنه (بیت «د»):

نه	گریه	داد	مرا	بی	رخ	تو	تسکینی
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
نه	ناله	کرد	مرا	در	غم	تو	امدادی

اشتقاق (بیت «الف»): بگیرد، گیرا

مراعات نظیر (بیت «ب»): برگ، گل، شقایق، ارغوان

جناس ناقص (بیت «ج»): مرنج، رنج / رنج، گنج

۲۷ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) نرم - نم (۳) هوا (آرزو) - هوا (جَو)

(۴) شاد - باد

۲۸ ۲ در این گزینه واژه «روان» آرایه جناس تام (همسان) دارد.

مصراع اول (جاری)، مصراع دوم (روح)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گل (۳) خیال

(۴) می

۲۹ ۳ یکی را از ملوک عرب حدیث مجنون و لیلی و شورش حال او بگفتند

که با کمال فضل و بلاغت سر در بیابان نهاده است و زمام عقل از دست داده است.

سجع: نهاده، داده (مطرف)

۱۸ ۳ برای پاسخ به این سؤال از فرمول محاسبه نرخ رشد تولید

بهره می‌بریم:

$$x \times 100 = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل (۱۳۹۶)} - \text{تولید ناخالص داخلی سال جاری (۱۳۹۷)}}{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل (۱۳۹۶)}} \times 100 = \text{نرخ رشد تولید}$$

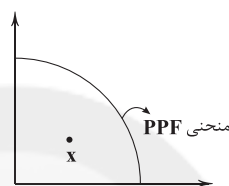
$$\frac{23}{100} = \frac{57,342,000 - x}{x} \Rightarrow 23x = 5,734,200,000 - 100x$$

$$\Rightarrow \frac{123x}{123} = \frac{5,734,200,000}{123} \Rightarrow x = 46,619,512$$

۱۹ ۳ الف) اگر میزان تقاضا برای خرید یک سهام افزایش پیدا کند،

چون تعداد سهام محدود است، قیمت آن افزایش می‌یابد.

ب) اگر از منابع در دسترس درست استفاده نشود یا همه آن در فرآیند تولید به کار گرفته نشود، آن‌گاه نقطه تولید (x) در زیر منحنی PPF واقع می‌شود.

۲۰ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ج) اولین مرحله خرید مقایسه‌ای، شناسایی هدف خرید و نیازی که باید برطرف شود، است.

د) اهداف پس‌انداز براساس مدت نیاز برای دستیابی به سه گروه کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت تقسیم می‌شوند.

۳۰ ۳ موازنه:

بدان	حجّت	که	دل	را	زنده	دارد
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
بدان	آیت	که	جان	را	بنده	دارد

وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): مفاعیلن مفاعیلن فعولن

۳۱ ۳ ردیف: خویش را / واژگان قافیه: یار و کردگار / حروف اصلی: ار /

قاعده: (۲)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: بیاسایند و بپیمایند / حرف اصلی: مصوّت بلند «ا» /

حروف الحاقی: یند / قاعده: (۱)

(۲) واژگان قافیه: اویم و بویم / حرف اصلی: مصوّت بلند «او» /

حروف الحاقی: یم / قاعده: (۱)

(۴) ردیف: را / واژگان قافیه: دانایی و سودایی / حرف اصلی: مصوّت بلند «ا» /

حروف الحاقی: یی / قاعده: (۱)

۳۲ ۴ قافیه اصلی: بُرهانی و پرهانی

قافیه دوم: غیب و عیب

۳۳ ۴ واژگان قافیه: «ختا» و «خطا» / حروف اصلی مصوّت بلند: «ا» /

قاعده: (۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: «روحانی» و «نورانی» / حروف اصلی: «وح» و «ور» /

حروف الحاقی: انی / عیب قافیه: یکسان نبودن حروف اصلی

(۲) واژگان قافیه: «دهل» و «گل» / حروف اصلی: «ل» و «ـل» / عیب

قافیه: یکسان نبودن مصوّت کوتاه در حروف اصلی

(۳) واژگان قافیه: «فراقش» و «فراغش» / حروف اصلی: «اق» و «اغ» /

حروف الحاقی: ـش / عیب قافیه: یکسان نبودن املای صامت‌ها در حروف اصلی

۳۴ ۳ واژگان قافیه: دوختن و سوختن (و مصوّت) + خد (صامت) +

تد (صامت) + ـن (حروف الحاقی) / دو صامت در حروف اصلی وجود دارد، در

حالی‌که سؤال از ما یک صامت در حروف اصلی خواسته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: بگذریم و بنگریم (ـ مصوّت) + ر (صامت) + یم (حروف الحاقی) /

(۲) ردیف: توایم / واژگان قافیه: پوشان و گوشان (و مصوّت) + ش (صامت) +

ان (حروف الحاقی) /

(۴) ردیف: معذوری / واژگان قافیه: ربوده‌ای و نیازموده‌ای (و مصوّت) +

د (صامت) + های (حروف الحاقی) /

۳۵ ۲ نظم هجایی مشترک بیت سؤال و گزینه (۲):

- U - U - U - U - U - U -

(= مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

۳۶ ۳ مضمون مشترک رباعی سؤال و گزینه (۳): بی‌اعتباری وجود

انسان و حتمی بودن مرگ

مضمون سایر گزینه‌ها:

(۱) چاره حرص، مرگ است. (۲) مرگ، کلید وصال است.

(۴) زندگی بدون یار، غیرممکن است.

۳۷ ۳ مفهوم گزینه (۳): تقابل عشق و زهد / نکوهش ریا

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: ترجیح معشوق بر بهشت /

عاشق واقعی به هیچ چیز و هیچ کس جز معشوق، توجهی ندارد.

۳۸ ۳ مفهوم گزینه (۳): نصیحت‌ناپذیری عاشقان / ترک عشق،

ناممکن است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: توصیه به ترک هم‌نشینی با مردم

۳۹ ۳ مفهوم گزینه (۳): نکوهش ناامیدی

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: بازگشت به اصل

۴۰ ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و ابیات گزینه (۲): اشاره به

بخشنده‌گی و توبه‌پذیری خداوند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) طلب خیر و عافیت برای معشوق جفاکار / بلاکشی

(۳) رنج عاشقی و سنگ‌دلی معشوق

(۴) طلب توفیق ترک وجود مادی از خداوند

زبان عربی (اختصاصی)

■ گزینۀ صحیح را در ترجمه یا مفهوم یا واژگان یا مکالمه مشخص کن (۴۹-۴۱):

۴۱ ۴ ترجمۀ کلمات مهم: هذا السائل: این مایع [رد گزینۀ‌های (۱) و (۳)]

يَنْقُلُ: منتقل می‌کند؛ فعل معلوم است. [رد گزینۀ (۲)]

الناقلات: نفتکش‌ها؛ جمع است. [رد گزینۀ (۲)]

مشتقّاته: فرآورده‌هایش؛ «مشتقّات» جمع است. [رد گزینۀ (۱)]

المصافي: پالایشگاه‌ها؛ جمع است. [رد سایر گزینۀ‌ها]

محطّات الوقود: ایستگاه‌های سوخت؛ «محطّات» جمع است. [رد گزینۀ‌های

(۲) و (۳)]

الذهب الأسود: طلای سیاه [رد گزینۀ‌های (۲) و (۳)]

۴۲ ۱ ترجمۀ کلمات مهم: نَعَالَ: بیا [رد گزینۀ (۳)]

نلتقط صوراً: عکس بگیریم [رد گزینۀ‌های (۳) و (۴)]

تلك: آن [رد گزینۀ (۲)]

تُعْني: آواز می‌خوانند؛ فعل مضارع است. [رد گزینۀ‌های (۳) و (۴)]

تَبكي: گریه می‌کند؛ فعل مضارع است. [رد گزینۀ‌های (۲) و (۴)]

تضحك: می‌خندند؛ فعل مضارع است. [رد سایر گزینۀ‌ها]

۴۳ ۲ ترجمۀ کلمات مهم: عَبْرنا: عبور کردیم؛ فعل ماضی ساده است.

[و نیازی نیست به شکل استمراری ترجمه شود. [رد سایر گزینۀ‌ها]

جنب: کنار [رد گزینۀ (۱)]

الملعب: ورزشگاه [رد گزینۀ‌های (۳) و (۴)]

سَمِعنا: شنیدیم؛ فعل ماضی است. [رد گزینۀ‌های (۳) و (۴)]

جماعیّة: گروهی [رد گزینۀ (۱)]

كانت تَنْبِعُ: فرستاده می‌شد؛ ترکیب «كان + فعل مضارع» به صورت ماضی

استمراری ترجمه می‌شود. [رد گزینۀ‌های (۳) و (۴)]

العَمال: کارگران [رد گزینۀ (۳)]

يُنظَّفونَ: پاکیزه می‌کردند؛ به تبعیت از «تَنْبِعُ» به صورت ماضی استمراری

ترجمه می‌شود. [رد گزینۀ (۴)]

۴۴ ۳ ترجمۀ سایر گزینۀ‌ها:

(۱) همانا بیشترشان افزون بر داشتن زبانی مخصوص، زبانی همگانی دارند.

(۲) «و هنگامی‌که مؤمنان، گروه‌ها را دیدند، گفتند: «این چیزی است که خدا به

ما وعده داده است.»

(۴) کشور بزرگمان، از موفق‌ترین کشورها در کشیدن خطوط لوله‌های صادرات

نفت است.

۴۵ ۲ ترجمۀ کلمات مهم: يَرْضَعُ: شیر می‌دهد / لبوناً: پستاندار

ترجمۀ عبارت: «گمان می‌کردم که این حیوانی که کودکانش را شیر می‌دهد،

پستاندار نیست.»

۴۶ ۱ ترجمۀ عبارت سؤال: «دین شما از آن خودتان و دین من از

آن خودم است.»

مفهوم: «انسان مؤمن نباید پس از امر به معروف و نهی از منکر ناامید شود و

گمان کند که به خاطر گمراهی دیگران مجازات خواهد شد، بلکه دین و اعتقاد

هرکسی برای خودش است.» این مفهوم به گزینۀ (۱) نزدیک است.

۴۷ ۴ بررسی گزینۀ‌ها:

(۱) رسید / رسید (مترادف)

(۲) ساختمان / ساختمان (مترادف)

(۳) گریه کرد / خندید (متضاد)

(۴) هم‌چنین / هم‌چنین (مترادف)

۴۸ ۳ ترجمۀ عبارت سؤال: «کتابی که دارای اطلاعاتی دربارهٔ همهٔ

عرصه‌های علم است، چه چیزی نامیده می‌شود؟»

ترجمۀ گزینۀ‌ها:

(۱) لیست (۲) واژه‌نامه

(۳) دانشنامه (۴) نامه

۴۹ ۴ ترجمۀ گزینۀ‌ها:

(۱) در اتاق دوم، پنجره باز می‌شود و بسته نمی‌شود.

(۲) اتاق من تمیز نیست.

(۳) در اتاق سوم، کولر کار نمی‌کند.

(۴) در اتاق اول، تخت نشکسته است.

■ متن زیر را با دقت بخوان، سپس متناسب با آن به سؤال‌های زیر پاسخ بده

(۵۳-۵۰):

مردی سنش نود سال بود و از بیماری آب در چشم (آب مروارید) رنج می‌برد و چندین روز نمی‌توانست ببیند (جایی را) پس از افزایش درد، مرد به دیدار پزشک رفت. پزشک به او پیشنهاد داد که عمل جراحی انجام دهد. مرد برای رهایی از درد فوراً موافقت کرد. پس از موفقیت عمل جراحی، پزشک در بیمارستان نزد بیمار حاضر شد و به او برخی داروها را داد و با فاکتور بیمارستان، بیرون رفتن (مرخصی) را برایش نوشت. هنگامی‌که مرد به آن (فاکتور) نگاه کرد، گریست، پزشک گفت: اگر فاکتور برایت گران قیمت است، امکانش است که تخفیف مناسبی اعمال کنیم. مرد گفت: نه؛ این (مسأله) مرا نمی‌گرباند، بلکه چیزی که مرا می‌گرباند، این است که خداوند نود سال به من نعمت دیدن را عطا کرد ولی در مقابل آن، فاکتوری را نفرستاد.

۵۰ ۱ ترجمۀ گزینۀ‌ها:

(۱) سن مرد برابر با چهل و نه به اضافه چهل و یک بود.

(۲) عمل جراحی چشم مرد متأسفانه موفق نبود.

(۳) مرد به خاطر قیمت گران فاکتور بیمارستان گریه کرد.

(۴) درد چشم مرد، (ناشی) از زخم چاقو بود.

۵۱ ۳ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) همانا ما هنگامی که سمنان نود سال برسد، از چشم درد رنج خواهیم برد.
- (۲) ما باید به خاطر نعمت‌های خدا گریه کنیم تا قدرشان را بدانیم.
- (۳) هیچ‌کسی قدر نعمتی را درک نمی‌کند مگر پس از این‌که از دستش بدهد.
- (۴) اگر خدا را به خاطر نعمت چشم شکر کنیم، پس هرگز به چشم درد دچار نمی‌شویم.

■ گزینه درست را در پاسخ به اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۵۲ و ۵۳):

۵۲ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) للجمع ← للمفرد
- (۳) لازم ← متعدّ
- (۴) تفعیل ← إفعال / مجهول ← معلوم

۵۳ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) صفة ← مضاف‌إلیه
 - (۲) مبنی ← معرب
 - (۴) صفة و منصوب بالفتحة ← مضاف‌إلیه و مجرور بالكسرة
- گزینه مناسب را در پاسخ به دو سؤال زیر مشخص کن (۵۴ و ۵۵):

۵۴ ۲ «تؤدّي» فعل مضارع در صیغه «للفائدة» از باب «تفعیل» و «تساعّد» فعل مضارع در صیغه «للفائدة» از باب «مُفاعلة» (مُساعدَة) است.

۵۵ ۳ در جای خالی اول باید مفعول بیاید که منصوب است، و اسم مثنی و جمع مذکر سالم با «باء» منصوب می‌شوند. [رد گزینه (۴)]، در جای خالی سوم نیز باید مفعول بیاید که منصوب است، و اسم مثنی با «باء» منصوب می‌شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]، در جای خالی چهارم، با توجه به حرف «فی» باید اسم مجرور بیاید، و اسم مفرد با «کسره» مجرور می‌شود. [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]، در جای خالی پنجم باید صفت بیاید که با توجه به مجرور بودن «حیاء»، صفت نیز مجرور می‌شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]

تاریخ

۵۶ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

- (ب) قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، به زبان کهن مصری است.
- (د) ایرانیان عصر باستان، هم‌چون یونانیان و رومیان در نوشتن کتاب‌های تاریخی موفق نبودند.

۵۷ ۴ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون نشان می‌دهد که این گاه‌شماری در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است. (خورشیدی - قمری بابلی) - سال به دوازده ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. (اوستایی و مصری)
- (۲) در دوره ساسانیان در ایران رایج شد. (اوستایی) - در هر چهار سال، یک شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد. (اوستایی)
- (۳) گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شد - هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند. (خورشیدی - قمری بابلی)
- (۴) پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد (مصری و اوستایی) - در دوره اشکانیان متداول بود. (بابلی، سلوکی و اوستایی)

۵۸ ۳ به فاصله ۱۲۰۰۰ تا ۶۵۰۰ سال پیش عصر نوسنگی می‌گویند. پیش از تاریخ، به دورانی طولانی از زندگی انسان گفته می‌شود که با ظهور او در پهنه گیتی آغاز شد و تا اختراع خط و گسترش تمدن در حدود ۵۰۰۰ سال پیش به طول انجامید.

۵۹ ۳ تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد و از ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م یونان دچار چنان انحطاطی شد که مورخان آن عصر تاریکی نامیده‌اند.

۶۰ ۲ در یونان باستان، مانند بسیاری از کشورهای دیگر، نخست شاهان به صورت موروثی حکومت می‌کردند، اما در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.

۶۱ ۳ عموم مورخان تا دویست سال پیش، در میان سلسله‌های حکومتی ایران باستان، تنها از تاریخ ساسانیان اطلاع و شناخت نسبتاً در خور توجهی داشتند و سلسله و شاهان اشکانی را تا حدودی می‌شناختند، اما چندان شناختی از سلسله‌های ایلام، ماد و هخامنشیان نداشتند.

۶۲ ۱ در زمان پادشاهی کمبوجیه (پسر و جانشین کوروش بزرگ) مصر به تصرف هخامنشیان درآمد. خشایارشا، پسر و جانشین داریوش، پس از فرونشاندن شورش‌های مصر و بابل، به یونان لشکر کشید و آتن را تصرف کرد.

۶۳ ۳ سلوکیان از اوایل تشکیل حکومت خود، با جانشینان اسکندر در مصر، وارد رقابت و درگیری شدند.

جغرافیا

۷۱ ۳ چه کسانی؟ ← دولت امارات متحده عربی

چطور؟ ← با ساخت جزایر مصنوعی

کجا؟ ← آبهای خلیج فارس

چه چیز؟ ← ایجاد ناحیه جدید در منطقه

۷۲ ۳ ایران از طریق دریای عمان با آبهای آزاد جهان ارتباط دارد.

دسترسی به آبهای آزاد برای هر کشوری علاوه بر امکان ارتباط با سایر نقاط جهان، دستیابی به منابع غذایی و منابع معدنی و سوختهای فسیلی را نیز فراهم می‌کند.

۷۳ ۲ کوههای تالش با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را

از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) البرز ← امتداد غربی - شرقی

۳) زاگرس ← جهت شمال غربی - جنوب شرقی

۴) کوههای شمال خراسان

۷۴ ۴ دشت کاکان ← در هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حد فاصل

تاقیسیس‌ها ایجاد شده است.

دشت ارژن و ماهی دشت ← حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن

زمین‌ها هستند.

۷۵ ۴ بررسی عبارت‌ها:

الف) در نواحی ساحلی شمالی و جنوبی کشور، اختلاف دما کم است.

ب) در مناطق شمالی کشور که در عرض‌های بالای جغرافیایی قرار دارند، زاویه تابش خورشید مایل‌تر است.

ج) در سواحل جنوبی کشور به دلیل عدم صعود هوای مرطوب، بارندگی کم است.

د) در کنار همه دریاها و دریاچه‌ها و رودهای پرآب کشور، جلگه‌ها دیده می‌شود.

۷۶ ۴ به محدوده‌ای که با توجه به شکل زمین و شیب ناهمواری‌ها،

آب‌های جاری را به سوی پایین‌ترین نقطه آن هدایت کند، حوضه آبریز می‌گویند.

حوضه‌های آبریز در کشور ما دو نوع هستند: حوضه آبریز خارجی - حوضه آبریز داخلی تفاوت این دو نوع حوضه آبریز در مقصد انتقال آب است.

۷۷ ۱ برنامه‌ریزان برای تحقق برنامه‌های تأمین اجتماعی، بهبود

وضعیت سالمندان، ارتقای سطح سلامت جامعه، تأمین شغل برای حال و آینده، ایجاد فرصت‌های تحصیلی، تفریحی و رفاهی برای جوانان، امنیت ملی و جلوگیری از پیری جمعیتی، از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسیتی جمعیت کمک می‌گیرند.

۷۸ ۳ شهرستان واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی

معین است که از به هم پیوستن چند بخش همجوار تشکیل شده و توسط

فرماندار اداره می‌شود. شهرستان به لحاظ اداری، تابع استان است.

۶۴ ۲ اشکانیان در طول حدود ۴۷۰ سال حکومت، چندین بار

پایتخت خود را تغییر دادند. پایتخت‌های این سلسله به ترتیب عبارت‌اند از: شهر نسا در ترکمنستان امروزی، شهر صدروازه در حوالی دامغان کنونی که یونانیان به آن هکاتم‌پولس می‌گفتند و شهر تیسفون در نزدیکی بغداد امروزی.

۶۵ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تقسیمات کشوری مانند دوران هخامنشیان بود.

۲) آنان در گرفتن مالیات به روش پیشین عمل می‌کردند.

۳) فرمانروایان سلوکی به سیاست آزادی و مدارای دینی پادشاهان هخامنشی ادامه دادند.

۶۶ ۱ در عصر باستان، بر اثر گسترش راه‌ها و توسعه تجارت، کشت

گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهناور سلسله‌های ایران، معمول شد.

۶۷ ۲ داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی در جریان لشکرکشی به

هندوستان، وقتی که به رود سند رسید، یکی از اهالی آسیای صغیر به نام اسکیلکس را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد. وی مسیر رود سند را تا اقیانوس هند ادامه داد و سپس با عبور از دریای سرخ به مصر رسید.

۶۸ ۱ هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری ایلامیان را حفظ

کردند و واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.

۶۹ ۳ اوستا تا قرن‌ها به صورت شفاهی و سینه به سینه نقل می‌شده

است تا آن‌که در قرن ۴ م. و در زمان شاپور دوم ساسانی به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

۷۰ ۴ سه آتشکده آذر بُزَین‌مهر در خراسان، مخصوص کشاورزان،

آذرگشنسپ در آذربایجان، و یژه شاهان و آذر فرُبُغ در فارس، خاص موبدان، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌ها بودند.

جامعه‌شناسی

۸۶ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) پیامدهای غیرارادی کنش انسان، قطعی است (نه احتمالی) یعنی حتماً انجام می‌شود.

ب) فعالیت انسان، با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود، اگرچه ممکن است همیشه به آن نرسد.

۸۷ ۳ شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد.

جهان اجتماعی، با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد.

سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند.

عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها، تکوینی است یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید.

۸۸ ۴ تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد و به حوزه نمادها و هنجارها بازمی‌گردد. لایه‌های سطحی، نقش حیاتی و اساسی ندارند و امکان تغییر بیشتری دارند.

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند و به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازمی‌گردد. لایه‌های عمیق و بنیادین، تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند.

۸۹ ۱ منظور از جهان متجدد، غرب بعد از رنسانس یعنی جهان غرب چهارصد سال اخیر است.

یکی از متفکرانی که درباره ویژگی‌های جهان متجدد اندیشیده، ماکس وبر جامعه‌شناس آلمانی است.

جهان متجدد، فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراطربعی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد.

۹۰ ۲ به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی، خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، آرمان اجتماعی می‌گویند که در ارزش‌ها متبلور می‌شوند. ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد.

حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با دو ابزار مهم عقل و وحی می‌توان شناخت.

علوم اجتماعی اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکنند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی مختلف داوری کند.

۷۹ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ب) روستاهایی که در منطقه ساحلی و یا کناره یک رود یا امتداد یک جاده قرار دارند، از نوع روستاهای متمرکز هستند.

ج) شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارند.

۸۰ ۴ امروزه، بخش خدمات کمک زیادی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی کشور می‌کند.

۸۱ ۳ نوسانات مربوط به جریان آب رودها در منطقه زاگرس موجب افزایش حجم رسوبات و در نتیجه گسترش سیلاب‌دشت‌ها در این منطقه شده است.

۸۲ ۱ آب و هوا مهم‌ترین عوامل کنترل‌کننده فعالیت‌های روزانه و هم‌چنین طولانی‌مدت زندگی انسان است. آب و هوا در زندگی انسان‌ها تأثیرات زیادی دارد.

۸۳ ۴ الف) ایران به دلیل قرارگیری در مسیر جاده ابریشم و نزدیکی به دریای خلیج فارس و عمان (موقعیت نسبی) یکی از کشورهای قدیمی در امر تجارت است.

ب) گسترده‌ترین کشور ما در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه (موقعیت مطلق) به تنوع آب و هوا منجر شده است. اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، موجب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است.

۸۴ ۳ بخش صنعت، محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می‌رود و بسیاری از مشاغل به طور مستقیم یا غیرمستقیم به آن وابسته‌اند.

نکته: خدمات به طور غیرمستقیم در بهبود کیفیت و کمیت محصولات تولیدی تأثیرگذار است.

۸۵ ۴ نواحی شرقی و مرکزی کشور از نظر ذخایر و مواد اولیه غنی هستند ولی به دلیل این‌که به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند، با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) گسترده‌ترین کشور در عرض جغرافیایی، تنوع اقلیمی و روند رو به رشد صنایع تبدیلی ← رشد تولید محصولات دامی در کشور

۲) کاهش منابع آبی ← لزوم توسعه کشاورزی از زراعت به باغداری با روش‌های نوین آبیاری

۳) عدم توجه کامل به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران ← عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشورمان

منطق

۹۱ | ۱

هر چه قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.

نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند.

عبارت «ترشح بیش از اندازه غده تیروئید، موجب عصبانی شدن انسان می‌شود» به **تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی** اشاره دارد.

هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد، **بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود** و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.

۹۲ | ۳

جامعه آپارتاید (جدانژادی)، جامعه‌ای است که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد و صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.

اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به **تعارض فرهنگی** منجر می‌شود.

بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

مرگ یک جهان اجتماعی، هنگامی رخ می‌دهد که با وجود به کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها بازمی‌ماند.

۹۳ | ۴

اگر **جهان اجتماعی فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند**، دچار از خودبیگانگی تاریخی می‌شود. جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به این معنای از خودبیگانگی گرفتار می‌شوند.

ایران سرزمینی است که بیش از هفت هزار سال قدمت دارد.

بسیاری از جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، به دلیل این‌که مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند. خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را «**غربزدگی**» می‌نامند.

جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آن‌چه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان جهان پرداخت یا مانند آن‌چه در **حملة مغول** رخ داد، مهاجمان را درون خود، جذب و هضم کرد.

۹۴ | ۲

مدار مقبولیت، خواست و اراده‌ی کسانی است که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود اما **مدار مشروعیت**، حق و باطل بودن است یعنی اگر قدرت موافق حکم و قانون و اراده‌ی الهی (تشریعی) اعمال شود، مشروعیت حقیقی دارد.

مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد، **نظام سیاسی** را شکل می‌دهد.

ارسطو، حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، **جمهوری** یا پولیتی می‌نامد.

لیبرال دموکراسی، هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این‌جهانی است. این نظام سیاسی با **فرهنگ جهان غرب که که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد**، سازگار است.

موجودی که بتواند کاری را با اراده و آگاهی خود انجام دهد، دارای قدرت است.

۹۵ | ۱

جهان غرب، هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری، **عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است**. در این جهان، **هویت انسان‌ها و جوامع بیش از هر چیز به دارایی و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است**.

۹۶ | ۳

رخ دادن مغالطه در مسیر تفکر، طبیعی نیست؛ زیرا اصل بر آن است که ذهن انسان به صورت طبیعی، درست و بدون اشتباه کار کند و اگر در این مسیر، دچار خطا و مغالطه شود، اتفاقی غیرطبیعی رخ داده است. برای مثال، به صورت طبیعی قلب انسان باید به شکل منظم کار کند و رخ دادن سکتة قلبی، غیرطبیعی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تأکید علم منطق، بر **شیوه‌های درست اندیشیدن** است؛ نه روش‌های جلوگیری از مغالطات.

(۲) امکان تشخیص تمام خطاهای ذهنی **وجود ندارد؛ زیرا این خطاها، بی‌شمار هستند.**

(۴) علم منطق، **نظری و عملی** است؛ یعنی یادگیری آن نظری و تبحر در آن عملی است. به عبارت دیگر، منطق‌دانان ابتدا در کتب مختلف به شکل نظری، به مطالعه قواعد منطقی پرداخته و سپس برای تبحر در آن، به شکل عملی، تمرین و ممارست می‌کنند.

توجه: این‌که در کتاب درسی، به عملی بودن منطق اشاره شده است؛ به معنای نظری نبودن آن نیست.

۹۷ | ۱

دلالت مطابقی: دلالت لفظ بر معنا، مطابق معنای اصلی است. دلالت تضمینی: دلالت لفظ بر معنا، بخشی از معنای اصلی است. دلالت التزامی: دلالت لفظ بر معنا، خارج از معنای اصلی است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) منظور اداره پلیس یا شماره ۱۱۰ است که معنایی خارج از معنای اصلی خود لفظ پلیس دارد؛ به عبارت دیگر زمانی که اتفاقی رخ می‌دهد، مستقیماً با افسر پلیس تماس نمی‌گیرید بلکه با اداره پلیس تماس می‌گیرید؛ پس **دلالت التزامی** است.

۲، ۳ و ۴) منظور دقیقاً خود شخص افسر پلیس است که معنای آن، مطابق با معنای اصلی خود لفظ پلیس است؛ پس دلالت مطابقی دارد.

۹۸ | ۴

مفهوم کلی: مفهومی که بیش از یک مصداق برای آن قابل تصور است.

مفهوم جزئی: مفهومی که فقط یک مصداق برای آن قابل تصور است.

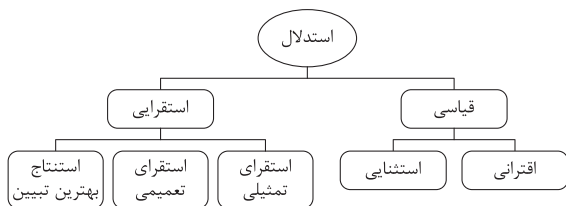
بررسی گزینه‌ها:

(۱) «مؤسس شرکت اپل: کلی است اما اگر نام آن، استیو جابز ذکر می‌شد، جزئی بود.» - «طراح این آزمون گاج: کلی است اما اگر نام طراح ذکر می‌شد، جزئی بود.» - «یکی از برادران من: کلی است؛ زیرا بیش از یک مصداق برای آن قابل تصور است.»

(۲) «تنها برادر من: کلی است؛ زیرا قیدهایی مانند فقط و تنها و ... سبب جزئی شدن مفهوم نمی‌شوند و هم‌چنان می‌توان تصور کرد که آن شخص بعدها دارای برادر دیگری نیز شود یا برادر فعلی او، فوت کند.» - «دانشگاه علامه طباطبایی: جزئی است؛ زیرا از اسامی خاص محسوب می‌شود.» - «فروشگاه زنجیره‌ای: کلی است؛ زیرا بیش از یک مصداق برای آن قابل تصور است.»

توجه: در برخی استدلال‌ها، مقدمات به صورت کامل ذکر نمی‌شود و خودتان باید آن‌ها را بازنویسی کنید.

۱۰۱ ۱ قضایا از حیث کلی یا جزئی بودن موضوع خود، به شخصیه و محصوره تقسیم می‌شوند.

قضیه محصوره = قضیه‌ای که موضوع آن کلی است.

قضیه شخصیه = قضیه‌ای که موضوع آن جزئی است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) موضوع لفظ «شیرین» است که جزئی بوده و قضیه شخصیه است.

(۲) موضوع «دانش‌آموزان» است که کلی بوده و قضیه محصوره است.

(۳) موضوع «خرید از بازار شهر» است که کلی بوده و قضیه محصوره است.

(۴) موضوع «آخرین آزمون گاج در پایه دهم» است که کلی بوده و قضیه محصوره است.

نکته: قضایایی که سور جزئی دارند، قطعاً محصوره هستند.

۱۰۲ ۱ در تناقض از صدق طرف اول به کذب طرف دوم می‌رسیم و کذب طرف دوم به صدق طرف اول می‌رسیم.

در تضاد از صدق طرف اول به کذب طرف دوم می‌رسیم اما از کذب طرف اول، به نتیجه مشخصی برای طرف دوم نمی‌رسیم.

در تداخل تحت تضاد از کذب طرف اول به صدق طرف دوم می‌رسیم اما از صدق طرف اول، به نتیجه مشخصی برای طرف دوم نمی‌رسیم.

در تداخل از صدق کلی، به صدق جزئی، از کذب جزئی به کذب کلی می‌رسیم اما از صدق جزئی و کذب کلی به نتیجه مشخصی برای طرف دیگر نمی‌رسیم.

پس همان‌طور که بررسی شد، تنها در تناقض است که همواره از صدق یک طرف، به کذب دیگری و از کذب یک طرف به صدق دیگری پی می‌بریم. به عبارت دیگر، **رابطه صدق و کذب در آن مانند یک قضیه شرطی منفصل حقیقی، دوسویه است** و از این حیث، تشخیص صدق و کذب آن ساده‌تر است.

۱۰۳ ۳

هر الف + ب - است. بعضی ج - ب + نیست. بعضی الف - ج + نیست. معتبر □ نامعتبر ■ شرط سوم را ندارد (ج) در نتیجه + و در مقدمات - است.	هر الف + ب - است. هیچ ج + ب + نیست. هیچ الف + ج + نیست. معتبر ■ نامعتبر □ شرط دوم را ندارد (حد وسط در هر دو مقدمه منفی است).	هر الف + ب - است. بعضی ج - ب + است. بعضی الف ج است. معتبر □ نامعتبر ■ شرط دوم را ندارد (حد وسط در هر دو مقدمه منفی است).	هر الف + ب - است. هر ج - ب - است. هر الف ج است. معتبر □ نامعتبر ■ شرط دوم را ندارد (حد) وسط در هر دو مقدمه منفی است.
---	---	---	---

(۳) «خورشید: کلی است؛ زیرا تمامی منظومه‌ها می‌توانند یک خورشید داشته باشند.» - «اولین روز از سال ۱۴۰۲: کلی است اما اگر شمسی یا قمری یا میلادی بودن آن ذکر می‌شد؛ جزئی بود.» - «آزمون‌های آزمایشی گاج: کلی است؛ زیرا ده‌ها آزمون در گاج در حال برگزاری است.»

(۴) «خیابان شهید علیرضا دانشگر: جزئی است زیرا اسامی شهرها و خیابان‌ها، اسم خاص محسوب می‌شود.» - «امروز: جزئی است؛ زیرا به معنای این روز است.» - «پرچم سرزمین ایران: کلی است؛ زیرا کشور ایران تا کنون ده‌ها پرچم مختلف داشته است.»

۹۹ ۳ اجزای تعریف، تصور و اجزای استدلال، تصدیق هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جزء عام در تعریف مفهومی، سبب جامع بودن و جزء خاص سبب مانع بودن تعریف می‌شود.

(۲) انسان با سه حیطه لفظ و جهان خارج و ذهن سر و کار دارد که فقط تعریف مفهومی، در حیطه ذهن قرار می‌گیرد.

(۴) اگر یک تعریف مفهومی، جامع و مانع باشد، نسبت میان جزء خاص و مفهوم مجهول، تساوی است؛ برای مثال در تعریف «انسان = حیوان ناطق» نسبت میان ناطق و انسان، تساوی است.

توجه: انسان در زندگی روزمره خود، با سه حیطه لفظ، معنا و جهان خارج سروکار دارد که هر یک به ترتیب به تعریف لفظی، مفهومی و تعریف از طریق ذکر مصادیق مربوط می‌شود.

۱۰۰ ۲ بررسی گزینه‌ها:

(۱) این عبارت به دو دلیل، استنتاج بهترین تبیین است؛ اولاً یک فرضیه مطرح شده و ثانیاً به این صورت بازنویسی می‌شود: آن شخص در فرودگاه که روپوش سفید پوشیده است؛ قصاب نیست، پزشک نیست، پرستار نیست، آشپز نیست؛ پس احتمالاً خلبان است.

(۲) این عبارت، استقرای تمثیلی است؛ زیرا به صرف مشابهت میان انسان و موش (که مستقیماً در تست اشاره نشده است) حکم یکی را به دیگری تسری داده است و از آن‌جا که آزمایش روی موش‌ها، موفقیت‌آمیز بوده، تصمیم به آزمایش روی انسان‌ها گرفته شده است. در خصوص این عبارت باید توجه داشت که اگر در بخش دوم عبارت، به جای لفظ انسان، لفظ موش، ذکر می‌شد، استقرای تعمیمی بود.

(۳) این عبارت به دو دلیل، قیاس است؛ اولاً نتیجه آن قطعی است و مقدمات از نتیجه حمایت کامل می‌کنند و ثانیاً به این صورت بازنویسی می‌شود: تمام انسان‌های این محله به سکوت و آرامش نیاز دارند، ما در این محله زندگی می‌کنیم، پس نباید با صدای ضیق خود، این سکوت و آرامش را از بین ببرید.

(۴) این عبارت به دو دلیل، استقرای تمثیلی است؛ اولاً بر مبنای شباهت منطق و ریاضی حکم صادر شده است و ثانیاً به این صورت بازنویسی می‌شود: منطق مانند ریاضی، استدلالی است، برای حل سؤالات ریاضی به چکنویس نیاز داریم، پس برای حل سؤالات منطق هم به چکنویس نیاز داریم.

(۳) در این عبارت، مغالطه مسموم کردن چاه وجود دارد؛ زیرا برای متقاعد کردن مخاطبین جهت تحلیل آزمون، آن‌ها را از بدبخت شدن ترسانده‌اند.

(۴) در این عبارت، مغالطه تله‌گذاری وجود دارد؛ زیرا برای متقاعد کردن مخاطبین جهت افتتاح حساب در بانک مشخص، به آن‌ها صفت‌های خوب و پسندیده نسبت داده‌اند.

نکته: در گزینه (۳)، نمی‌توان به دلیل وجود واژگان «دستور» و «خواهش» ادعا کرد که مغالطه بار ارزشی کلمات وجود دارد؛ زیرا نهایتاً چیزی که برای همراه کردن مخاطب استفاده شده است، ترساندن او از بدبخت شدن می‌باشد.

۱۰۴ | ۴ با قضایایی که رابطه بین آن‌ها، تضاد است؛ می‌توان یک قضیه شرطی منفصل مانع‌الجمع ساخت.

شباهت تضاد و قضیه شرطی منفصل مانع‌الجمع: در هر دو صادق بودن دو طرف محال است اما کاذب بودن آن‌ها، ممکن است. (اجتماع محال اما ارتفاع ممکن است).

بررسی گزینه‌ها:

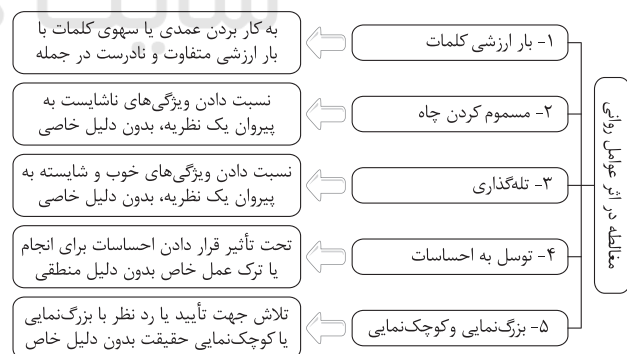
(۱) اگر بگوییم «این عدد یا زوج است یا این عدد فرد است» رابطه بین آن‌ها، تضاد نیست؛ زیرا از صدق یک طرف، به کذب طرف دیگر می‌رسیم و برعکس؛ پس با این دو مفهوم، می‌توان یک قضیه شرطی منفصل حقیقی ساخت که اجتماع و ارتفاع طرفین در آن محال است.

(۲) اگر بگوییم «این شیء یا میوه است یا این شیء موز است» رابطه بین آن‌ها، تضاد نیست؛ زیرا ممکن است هر دو طرف قضیه در آن صادق باشد؛ پس با این دو مفهوم، نمی‌توان یک قضیه شرطی منفصل مانع‌الجمع ساخت؛ زیرا اجتماع طرفین در آن ممکن است.

(۳) اگر بگوییم «این شیء یا رایانه است یا این شیء الکترونیکی است» رابطه بین آن‌ها، تضاد نیست؛ زیرا ممکن است هر دو طرف قضیه در آن صادق باشد؛ پس با این دو مفهوم، نمی‌توان یک قضیه شرطی منفصل مانع‌الجمع ساخت؛ زیرا اجتماع طرفین در آن ممکن است.

(۴) اگر بگوییم «این موجود یا انسان است یا این موجود دوزیست است» رابطه بین آن‌ها، تضاد است؛ زیرا با صادق بودن طرف اول، به کذب طرف دوم می‌رسیم و نه برعکس. پس با این دو مفهوم می‌توان یک قضیه شرطی منفصل مانع‌الجمع ساخت که اجتماع در آن محال است اما ارتفاع ممکن است.

۱۰۵ | ۳

بررسی گزینه‌ها:

(۱) در این عبارت، مغالطه توسل به احساسات وجود دارد؛ زیرا شخص به دلیل این‌که دوستش برای او آرزوی موفقیت کرده است، احساس می‌کند در آزمونی که چیزی برای آن نخوانده است، موفق می‌شود.

(۲) در این عبارت، مغالطه توسل به احساسات وجود دارد؛ زیرا مدیر مدرسه با قصد الگو قرار دادن رتبه‌های برتر برای دانش‌آموزان، می‌خواهد بر احساسات آن‌ها تأثیر بگذارد.